

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Veera Nurminen

Helsingin saaristossa järjestettävät kulttuuritapahtumat matkailun vetovoimatekijänä

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kulttuurituottaja AMK

Kulttuurituotanto

Opinnäytetyö

19.5.2020

Tekijä(t) Otsikko	Veera Nurminen Helsingin saaristossa järjestettävät kulttuuritapahtumat matkailun vetovoimatekijänä
Sivumäärä Aika	37 sivua + 4 liitettä 19.5.2020
Tutkinto	Kulttuurituottaja AMK
Tutkinto-ohjelma	Kulttuurituotannon tutkinto-ohjelma
Ohjaaja(t)	Lehtori Leena Björkqvist
<p>Tässä opinnäytetyössä kartoitettiin Helsingin saariston tämän hetkistä kulttuuritapahtumien tilaa ja tulevaisuuden tavoitteita kulttuuri- ja tapahtumamatkailun kehittämiseksi eri Helsingin saariston saarilla. Lisäksi työssä tarkasteltiin Helsingin saariston vahvuuksia ja heikkouksia tapahtumapaikkana. Tutkittaviksi saariksi rajattiin sellaiset saaret, jotka toimivat vakituisen vesiliikenteen piirissä.</p> <p>Tämä opinnäytetyö toteutettiin tapaustutkimuksena. Työn tilaaja on suomalaisiin kaupunkeihin suuntautuvan kansainvälisen kulttuurimatkailun kehittämis- ja koulutushanke Culture Tourism for City Breakers. Teoreettisena viitekehyksenä työssä käytettiin kulttuurimatkailua ja tapahtumamatkailua sekä matkailun ajankohtaisia tilastoja ja trendejä.</p> <p>Aineistonhankintamenetelminä käytettiin sähköistä kyselyä ja puolistrukturoitua haastattelua. Kysely oli suunnattu Helsingin saariston saarten tapahtumista ja viestinnästä vastaaville henkilöille, ja sen avulla kartoitettiin eri saarten tämän hetkistä kulttuuritapahtumien tilaa sekä näkemyksiä kulttuuritapahtumien merkityksestä saarten vetovoimatekijänä erityisesti matkailun kannalta. Helsingin Merellisen Strategian projektipäällikön ja saaristossa järjestettävien tapahtumien tapahtumajärjestäjien haastattelujen avulla pyrittiin saamaan kokonaisvaltainen käsitys Helsingin saariston kulttuuritapahtumien tilasta, saariston vahvuuksista ja heikkouksista tapahtumapaikkana ja tulevaisuuden suunnitelmista kulttuuritapahtumien tarjonnan kehittämiseksi.</p> <p>Tutkimus osoitti, että Helsingin saaristossa järjestetään tällä hetkellä melko vähän kulttuuritapahtumia, mutta potentiaalia saaristossa on paljon. Tämänhetkiset kulttuuritapahtumat ovat keskittyneet tietyille saarille. Tapahtumatarjontaa ja kulttuurimatkailua saarilla aiotaan kehittää sekä saarten yhteyshenkilöiden että Helsingin kaupungin puolesta.</p> <p>Tutkimuksen avulla saatujen tulosten pohjalta tilaaja saa tärkeää tietoa kulttuuritapahtumien tämänhetkisestä tilasta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista suhteessa matkailuun. Tutkimuksen pohjalta luotiin kehitysehdotuksia Helsingin saariston kulttuuri- ja tapahtumamatkailun kehittämiseksi Helsingin Merelliselle Strategialle, jolle työ ja sen tulokset jaetaan. Tärkeimpinä näistä voidaan nähdä tapahtumiin tarvittavan infrastruktuurin parantamisen saarilla, saarten vahvemman profiloimisen omanlaisikseen ja kulttuurin ja tapahtumien hyödyntämisen profiloimisessa sekä vesiliikenneyhteyksien parantamisen eri saarten välillä.</p>	
Avainsanat	kulttuurimatkailu, tapahtumamatkailu, Helsingin saaristo, kulttuuritapahtumat

Author(s) Title	Veera Nurminen Helsinki archipelago's cultural events as an attraction for tourism
Number of Pages Date	37 pages + 4 appendices 19 May 2020
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Cultural Management
Instructor(s)	Leena Björkqvist, Senior Lecturer
<p>This bachelor's thesis mapped the current state of cultural events in the Helsinki archipelago and the goals for the future development of cultural and event tourism on different islands. In addition, the work examined the strengths and weaknesses of the Helsinki archipelago as an event venue. The islands that were chosen to be examined, were the islands that operate under permanent water transport.</p> <p>This thesis was carried out as a case study. The commissioner of this study is the Culture Tourism for City Breakers, a project aimed for international cultural tourism development and training for cities in Finland. The theoretical framework of the work consists of cultural tourism and event tourism, their current trends and current tourism statistics.</p> <p>An electronic survey and a semi-structured interview were used as data acquisition methods. The survey was aimed for those responsible for events and communication on the islands in the Helsinki archipelago and it was used to map the current state of cultural events on different islands and the views on the importance of cultural events as an attraction for islands, especially for tourism. The interviews with the project manager of the Helsinki Marine Strategy 2030 and with event organizers of the events in the archipelago, sought to gain a comprehensive understanding of the state of cultural events in the Helsinki archipelago, the archipelago's strengths and weaknesses as a venue and the future plans to develop cultural events.</p> <p>The study showed that the current role of cultural events in the Helsinki archipelago is minor, but there is a lot of potential. Current cultural events have focused on specific islands. The event offering and cultural tourism on the islands will be developed on behalf of both the island liaison officers and the City of Helsinki.</p> <p>Based on the results of the thesis, the commissioner receives important information about the current state of cultural events and future opportunities in relation to tourism. In addition, proposals for the development of cultural and event tourism in the Helsinki archipelago were made for the Helsinki Maritime Strategy, which this study and its results will be shared with. The most important of these were found to be the improvement of the infrastructure needed for events on the islands; stronger profiling of the islands and using culture and events for profiling; and the improvement of water transport connections between the islands.</p>	
Keywords	cultural tourism, event tourism, Helsinki archipelago, cultural events

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kulttuurimatkailu, tapahtumamatkailu ja matkailun tilastot	3
2.1	Matkailu elinkeinona	3
2.2	Pääkaupunkiseudun matkailutilastot	4
2.3	Kulttuurimatkailu	5
2.4	Tapahtuman määritelmä	7
2.5	Tapahtumamatkailu	8
2.6	Kulttuurimatkailun ja tapahtumamatkailun trendit	9
2.7	Sesonkivaihtelut	10
3	Kehittämiskohteen kuvaus	11
3.1	Työn tilaaja Culture Tourism for City Breakers -hanke	11
3.2	Helsingin saaristo	12
3.3	Helsingin saariston kulttuuritapahtumat	13
4	Tutkimuskysymykset	14
5	Tutkimuksellisen kehittämistyön menetelmät	15
5.1	Sähköinen kysely Helsingin saariston saarten yhteyshenkilöille	16
5.2	Haastattelut	17
6	Tutkimuksen tulokset	18
6.1	Kyselyn tulokset	18
6.2	Haastattelujen tulokset	27
6.2.1	Magnesia Festival	27
6.2.2	SØMARK	28
6.2.3	Helsingin Merellinen Strategia 2030	29
7	Johtopäätökset ja kehittämis ehdotukset	32
8	Pohdinta	36

Liite 1: Sähköinen kyselytutkimus

Liite 2: Haastattelukysymykset, Magnesia Festival

Liite 3: Haastattelukysymykset, SØMARK

Liite 4: Haastattelukysymykset, Helsingin Merellinen Strategia 2030

1 Johdanto

Helsingin saaristo on kiinnostava matkailukohde niin paikallisille, kotimaisille kuin kansainvälisillekin kävijöille. Kuinka paljon ylipäättänsä Helsingin saariston saarilla järjestetään kulttuuritapahtumia? Entä kuinka kulttuuritapahtumien tarjontaa voisi kehittää ja hyödyntää paremmin matkailun vetovoimatekijänä tällä uniikilla mosaiikkisten saarten kokonaisuudella?

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tehdä kattava kartoitus Helsingin saariston tämänhetkisten kulttuuritapahtumien tilasta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista matkailun näkökulmasta. Helsingin saariston saaria hallinnoi monet eri tahot, minkä vuoksi on vaikea löytää tietoa siitä, kuinka monta kulttuuritapahtumaa kullakin saarilla järjestetään vuosittain ja kuinka kulttuuritapahtumien tarjontaa aiotaan kullakin saarella kehittää.

Kulttuurimatkailu on voimakkaasti kasvava ala ja potentiaalinen työpaikka kulttuurituottajille. Muun muassa Kulttuurimatkailun kehittämisstrategian 2014–2018 mukaan yksi suurimpia kulttuurimatkailun haasteita on välittäjäportaan puuttuminen. Lisäksi heikkoutena nähdään yleisesti eri alojen toimijoiden vähäinen yhteistyö ja markkinointi. (Matkailun edistämiskeskus 2014.) Tarvitaan ammattilaisia, jotka tuntevat sekä kulttuuri- että matkailualan, jolloin pystytään luomaan verkostoja kulttuuri- ja matkailualan toimijoiden välille ja luomaan autenttisia ja kiinnostavia kulttuurimatkailutuotteita. Lisäksi Helsingin saariston saaret ovat erittäin potentiaalisia tapahtumapaikkoja uusille tapahtumille, mikä kulttuurituottajien tulisi huomioida mahdollisuutena luodessaan uusia tapahtumia.

Työn tilaaja on kulttuurimatkailun suomalaisiin kaupunkeihin suuntautuvan kansainvälisen kulttuurimatkailun kehittämis- ja koulutushanke Culture Tourism for City Breakers. Idea työhön syntyi omasta syvästä kiinnostuksesta kulttuurimatkailua kohtaan. Pohdin yhdessä työn tilaajan kanssa ajankohtaista, pinnalla olevaa kulttuurimatkailulle potentiaalista kehityskohdetta Helsingin seudulla ja Helsingin saaristo tuntui hyvin luontevalta ja itseä sekä tilaajaa kiinnostavalta kohteelta. Helsingin saariston kulttuuritapahtumien tarjonta on tällä hetkellä potentiaaliin suhteutettuna vähäinen. Vasta viime vuosina Helsingin saariston saarilla on alettu järjestämään kansainvälisesti kiinnostavia kulttuuritapahtumia ja alueella on oman näkemykseni mukaan paljon

enemmän potentiaalia kulttuuritapahtumien järjestämiseen kuin miten sitä tällä hetkellä hyödynnetään.

Työ toteutetaan tapaustutkimuksena. Työn teoreettisena viitekehyksenä käytetään kulttuurimatkailua ja tapahtumamatkailua. Saatujen tuloksien analysointi pohjataan ajankohtaisiin matkailutilastoihin, merkittävimpiin matkailun trendeihin sekä muista aineistonhankintamenetelmistä saatuihin tuloksiin.

Aineistonhankintamenetelminä käytetään sähköistä kyselyä Helsingin saariston saarten tapahtumista ja viestinnästä vastaaville henkilöille. Toisena menetelmänä käytetään puolistrukturoituja haastatteluja kahdelle Helsingin saariston saarelle järjestettävän tapahtuman tapahtumajärjestäjälle ja Helsingin Merellisen Strategian projektipäällikölle. Sähköisen kyselyn avulla pyritään kartoittamaan eri saarten tämän hetkinen kulttuuritapahtumien tila sekä saarten yhteyshenkilöiden omat visiot kulttuuritapahtumien merkityksestä saarten vetovoimatekijänä matkailun kannalta. Tapahtumajärjestäjien haastattelujen pohjalta pyritään saamaan tietoa saariston vahvuuksista ja heikkouksista tapahtumapaikkana sekä tapahtumajärjestäjien omista suunnitelmista kansainvälistymisen suhteen. Helsingin Merellisen Strategian projektipäällikön haastattelulla pyritään saamaan kokonaisvaltainen käsitys Helsingin saariston kulttuuritapahtumien tilasta ja Helsingin kaupungin visioista kulttuuritapahtumien ja matkailun tulevaisuudesta saaristossa.

Työ koostuu kahdeksasta luvusta. Ensimmäinen luku on johdanto, joka kiteyttää mistä tässä tutkimuksessa on kyse ja siten johdattaa lukijan työn pariin. Toisessa luvussa esitellään työn teoreettinen viitekehys, määritellään työlle tärkeät käsitteet ja esitellään työlle tärkeitä matkailun tilastoja. Kolmannessa luvussa esitellään työn tilaaja sekä kuvaillaan tarkemmin kehittämiskohdetta ja sen nykyistä tilaa. Neljännessä luvussa esitetään tutkimuskysymykset ja niitä täydentävät lisäkysymykset. Viidennessä luvussa kuvataan työn kehittämisprosessi ja siinä käytetyt aineistonhankintamenetelmät tarkemmin. Kuudennessa luvussa käydään läpi kyselystä ja haastatteluista saadut tulokset. Seitsemännessä luvussa tehdään johtopäätökset saaduista tuloksista ja esitellään niiden pohjalta luodut kehittämis ehdotukset. Kahdeksas luku toimii yhteenvedona arvioiden työn tuloksia, työn etenemistä ja työn merkitystä työn tekijälle ja tilaajalle.

2 Kulttuurimatkailu, tapahtumamatkailu ja matkailun tilastot

Teoreettisena viitekehyksenä käytetään kulttuuri- ja tapahtumamatkailua. Tässä osiossa määritellään työlle tärkeät käsitteet, esitellään pääkaupunkiseudun matkailun tilastoja ja lisäksi paneudutaan ajankohtaisiin matkailun trendeihin.

2.1 Matkailu elinkeinona

Tilastokeskus määrittelee *matkailun* sellaiseksi toiminnaksi, jossa ihminen matkustaa tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelee siellä yhtäjaksoisesti korkeintaan yhden vuoden ajan (12 kuukautta) vapaa-ajanvieton, liikematkan tai muun tarkoituksen vuoksi (Suomen virallinen tilasto 2020).

Käsitteen *matkailija* määrittelemisen on hankalaa, sillä se on tavanomainen sana, jota käytetään eri merkityksissä muun muassa arkipäiväisissä keskusteluissa, mediassa, tilastoissa ja tutkimuksissa (Edelheim & Ilola 2017, 20–21). Tilastokeskuksen mukaan matkailijalla tarkoitetaan matkailijaa, joka yöpyy matkakohteessa (joko maksullisessa tai maksuttomassa majoituksessa) vähintään yhden yön ajan. Kansainvälisellä matkailijalla tarkoitetaan matkailijaa, joka yöpyy vähintään yhden yön matkan kohteena olevassa maassa. Kotimaanmatkailija määritellään matkailijaksi, joka yöpyy vähintään yhden yön matkan kohteena olevassa paikassa. Matkailijaa, joka ei yövy lainkaan matkansa aikana kutsutaan päivämatkailijaksi tai päiväkävijäksi. (Suomen virallinen tilasto 2020.)

Matkailu on laaja kokonaisuus, joka sisältää useita toimialoja, kuten majoitus- ja ravitsemistoiminta, matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta (varauspalvelut), hui- ja virkistyspalvelut, kulttuuri- ja viihdetoiminta, urheilutoiminta, muut henkilökohtaiset palvelut sekä henkilöliikenne ja liikennettä palveleva toiminta. Matkailusta hyötyvät välillisesti myös muut toimialat, kuten vähittäiskauppa, rakennusteollisuus ja käsi- ja pienteollisuus. (Jänkälä 2019, 7.)

Matkailun osuus Suomen BKT:stä on noin 2,6 prosenttia (Visit Finland 2019a). Suomi on jaettu neljään matkailun suuralueeseen: Helsinki, Lappi, Järvi-Suomi ja Rannikkosaaristoalueet (Visit Finland 2018). Työssä on käytetty matkailualan vuoden 2018 tilastoja, sillä kaikista käsitellyistä osa-alueista ei ole vielä laadittu tilastoja vuodelta 2019 ja työssä halutaan noudattaa yhteneväisyyttä.

Matkailualan kokonaiskysyntä oli vuonna 2018 noin 15,7 miljardia euroa.

Matkailuteollisuus työllisti samaisena vuonna yli 142 100 henkilöä. Täytyy kuitenkin huomioida, että matkailuala käyttää paljon vuokratyövoimaa, mikä ei näy näissä luvuissa. Matkailualan odotetaan kasvavan 40 000 uudella työpaikalla vuoteen 2025 mennessä. World Travel and Tourism Council (WTTC) arvioi, että vuoteen 2028 mennessä matkailun suora kokonaisvaikutus BKT:hen kasvaa Suomessa noin 24,3 miljardiin euroon, mikä olisi noin 9,3 % BKT:sta. (Visit Finland 2019b; Visit Finland 2019a).

On kuitenkin tärkeää huomioida, että kirjoitushetkellä käynnissä ollut koronavirustilanne vaikuttaa matkailuun merkittävästi mahdollisesti myös pitkällä aikavälillä. Muun muassa ulkomaalaisten matkailijoiden yöpymiset vähenivät Suomessa pelkästään maaliskuun 2020 aikana 55 prosenttia (Visit Finland, 2020). Maailmanlaajuisesti on arvioitu, että vuonna 2020 kansainvälinen matkailu laskee 60–80 prosentilla (UNWTO, 2020).

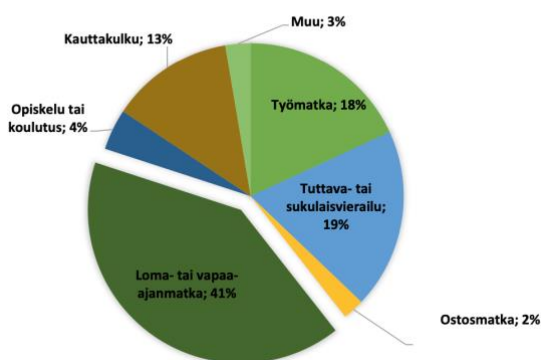
2.2 Pääkaupunkiseudun matkailutilastot

Vuonna 2018 yöpymisiä Suomen majoitusliikkeissä oli 22,2 miljoonaa, joista kotimaisia yöpymisiä oli 69 % ja ulkomaisia yöpymisiä 31 %. Uudenmaan osuus kaikista yöpymisistä oli maakunnittain suurin 29 prosentilla. Ulkomaisista yöpymisistä (6,8 milj.) 43 % rekisteröitiin pääkaupunkiseudulla. Pääkaupunkiseudulla vuonna 2018 suosituimmat kuukaudet ulkomaisten matkailijoiden vapaa-ajan matkustamiseen olivat heinä- ja elokuu kuukausittaisten yöpymisvuorokausien noustessa yli 200 000:een. (Visit Finland 2018.)

Pääkaupunkiseudun ulkomaalaisten matkailijoiden matkan tarkoituksena oli samaisena vuonna 41 prosentilla loma- tai vapaa-ajan matka, 19 prosentilla tuttava- tai sukulaisvierailu ja 18 prosentilla työmatka. Ikäjakaumaltaan suurin ulkomaisten matkailijoiden ryhmä oli 30 prosentilla 25–34-vuotiaat. (Visit Finland 2018.)

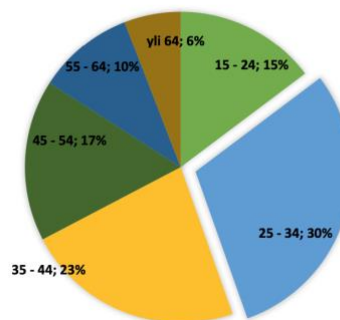

PK-SEUTU: ULKOMAISET MATKAILIJAT: MATKAN TARKOITUS

Kuvio 1. Ulkomaisten matkailijoiden matkan tarkoitus pääkaupunkiseudulla (Visit Finland 2018).

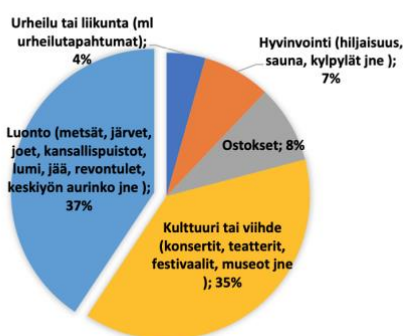
PK-SEUTU: ULKOMAISET MATKAILIJAT: IKÄJAKAUMA

Kuvio 2. Ulkomaalaisten matkailijoiden ikäjakauma pääkaupunkiseudulla (Visit Finland 2018).

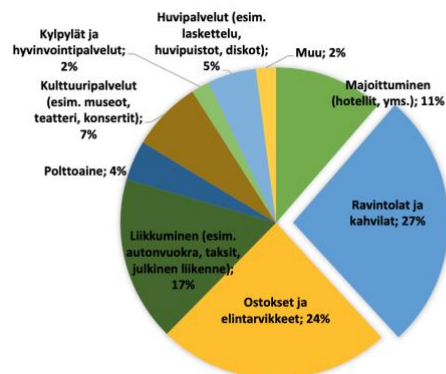
Pääkaupunkiseudulla vierailleista ulkomaisista lomamatkailijoista 37 % koki luonnon suurimpana vetovoimatekijänä matkakohteen valinnalle. Kulttuurimatkailun kannalta erittäin potentiaalista oli, että 35 % ulkomaisista matkailijoista koki kulttuurin ja viihteen suurimpana vetovoimatekijänä. Kuitenkin mielenkiintoista on, että ulkomaisten matkailijoiden rahankäytöstä vain 7 % kului kulttuuripalveluihin. (Visit Finland 2018.)

PK-SEUTU: ULKOMAISET MATKAILIJAT: SUOMEN VETOVOIMATEKIJÄT

Kuvio 3. Suomen vetovoimatekijät ulkomaisille matkailijoille (Visit Finland 2018).

PK-SEUTU: ULKOMAISET MATKAILIJAT: RAHANKÄYTTÖ

Kuvio 4. Ulkomaisten matkailijoiden rahankäyttö pääkaupunkiseudulla (Visit Finland 2018).

2.3 Kulttuurimatkailu

Kulttuurimatkailu on matkailun muoto, jossa matkailija vierailee paikoissa ja kokee asioita, joilla katsotaan olevan kulttuurillista arvoa. Kulttuurillista arvoa sisältäviä paikkoja ovat esimerkiksi teatterit, museot, taidenäyttelyt, ooppera, tapahtumat sekä arkkitehtuuriset, arkeologiset ja kulttuuriperintökohteet. Muita kulttuurillista arvoa

sisältäviä asioita ovat esimerkiksi kulttuurimaisemat, käsityö, perinteet, tavat, maut, luonteenpiirteet, uskonto, kieli, arvot, aatteet ja elämäntyyli. (Edelheim & Ilola 2017, 64–65; Matkailun edistämiskeskus 2014, 3–4.)

Kulttuurimatkailun tarkka määrittäminen on hankalaa, sillä kulttuurin käsite on laaja-alainen. Kulttuurilla voidaan tarkoittaa esimerkiksi kaikkea ihmisen tekemää ja ihmisen toimintaa yleensä. Täten voidaankin todeta, että kaikkea matkailua, joka sisältää kulttuuria, ei välttämättä lasketa kulttuurimatkailuksi. (Edelheim & Ilola 2017, 64–65.)

Kulttuurimatkailun tavoitteena on luoda matkailijalle elämyksiä hyödyntäen tietyn alueen paikallisia kulttuurin ominaispiirteitä ja voimavaroja. Elämysten avulla matkailija oppi ymmärtämään ja arvostamaan omaa ja muiden kulttuuria samalla vahvistaen ihmisen omaa kulttuurillista identiteettiä. (Matkailun edistämiskeskus 2014, 4.)

Kulttuuriperintö on olennainen osa kulttuurimatkailua. Kulttuuriperinnöksi katsotaan sellaiset aineettomat ja aineelliset asiat, jotka ovat historian ja kulttuurin kannalta tärkeitä ja merkittäviä ja joiden ylläpitäminen ja säilyttäminen tuleville sukupolville katsotaan merkitykselliseksi. Kulttuuriperintöön lasketaan kuuluvaksi aineeton kulttuuriperintö, aineellinen kulttuuriperintö ja luonnonperintö. Aineetonta kulttuuriperintöä ovat muun muassa erilaiset rituaalit, suullinen kulttuuriperintö ja esittävät taiteet. Aineellista kulttuuriperintöä ovat muun muassa monumentit, arkeologiset kohteet, rauniot, maalaukset, veistokset ja käsikirjoitukset. Luonnonperinnöksi katsotaan esimerkiksi kulttuurimaisemat ja erilaiset kulttuurillisesti tärkeät fyysiset, biologiset ja geologiset muodostumat. (Edelheim & Ilola 2017, 66; UNESCO 2017.)

Vaikka suuri osa kulttuurimatkailussa vierailtavista kulttuurikohteista perustuu todellisiin tapahtumiin ja historiallisesti merkittäviin paikkoihin, on fiktiopohjaisilla matkailuelämyksillä merkittävä osa kulttuurimatkailussa. Fiktioon perustuvaa matkailua voivat olla esimerkiksi elokuviin, televisiosarjoihin ja kirjallisuuteen liittyvät elämykset. Matkailija vierailee esimerkiksi elokuvien ja tv-sarjojen kuvaus- tai tapahtumapaikoilla tai käy tutustumassa kirjailijan kotiin tai kirjan oletettuun tapahtumaympäristöön. Fiktioon pohjautuvan matkailun ongelmakohtana nähdään ajoittain sen lyhytkestoisuus ja autenttisuuden puute. Esimerkiksi tv-sarjaan perustuva matkailuelämys voi olla hetkellisesti erittäin suosittua, mutta ei pitkällä aikavälillä kestävä. Lisäksi kohteiden autenttisuus nousee usein kysymykseksi. Ajoittain fiktioon perustuva matkailu on ristiriidassa kohteen todellisen kulttuurin kanssa luoden samalla vääristyneen kuvan

tietyn alueen kulttuurista. Tämä voidaan kokea erittäin kohtalokkaaksi ja loukkaavaksi, jos kyse on esimerkiksi alkuperäiskansoihin tai muuhun ihmisryhmään kohdistetusta väärästä olettamuksesta. (Edelheim & Ilola 2017, 67–68.)

Kulttuurimatkailijoita on usein ajateltu yhtenäisenä joukkona, joilla on samat tarpeet, päämäärät ja ominaisuudet. Kulttuurimatkailijoita ei voida kuitenkaan koota yhdeksi joukoksi, sillä joukko on hyvin hajanainen ja kulttuurin osuus koko matkasta vaihtelee merkittävästi eri matkailijoiden välillä. Onkin tehty erilaisia suuntia antavia tutkimuksia ja luokitteluja erityyppisistä kulttuurimatkailijoista, kuten alla oleva taulukko. Taulukon ryhmittely on tehty sillä perusteella, kuinka tärkeässä roolissa kulttuuri on matkalla. (Edelheim & Ilola 2017, 65.)

Tarkoituksellinen kulttuurimatkailija (purposeful cultural tourist)	Nähtävyyksiä katseleva kulttuurimatkailija (sightseeing cultural tourist)	Rento kulttuurimatkailija (casual cultural tourist)	Satunnainen kulttuurimatkailija (incidental cultural tourist)	Spontaani kulttuurimatkailija (serendipitous cultural tourist)
Maan kulttuurista oppiminen vaikuttaa merkittävästi matkakohteen valintaan. Matkailija saa syvän kulttuurisen kokemuksen.	Maan kulttuurista oppiminen vaikuttaa matkakohteen valintaan, mutta turistin saama kulttuurinen kokemus on pinnallisempi ja viihteellisempi.	Maan kulttuurista oppiminen vaikuttaa vain vähän matkakohteen valintaan ja kulttuurinen kokemus on pinnallinen.	Maan kulttuurista oppiminen ei vaikuta matkakohteen valintaan, mutta matkailija osallistuu kohteessa kulttuurisiin aktiviteetteihin. Kulttuurinen kokemus on pinnallinen.	Maan kulttuurista oppiminen ei vaikuta matkakohteen valintaan, mutta matkailija osallistuu kohteessa kulttuurisiin aktiviteetteihin ja saa syvän kulttuurisen kokemuksen.

Kuvio 5. Kulttuurimatkailijoiden jaottelu (Edelheim & Ilola 2017, 66).

2.4 Tapahtuman määritelmä

Tapahtuma on järjestetty tilaisuus, joka kiinnittyy tiettyyn paikkaan, aikaan ja tilaan. Tapahtumilla on aina alku ja loppu. Tapahtumat ovat aina ainutkertaisia ja tapahtumakokemus on jokaiselle kävijälle yksilöllinen. Tapahtumat ovat elämyksiä, jotka antavat kävijälleen mahdollisuuden irrottautua arjesta ja luoda uniikkeja muistoja. (Edelheim & Ilola 2017, 120; Hahtola & Äijälä, 6.)

Tapahtumat voidaan jaotella kategorioittain urheilutapahtumiin, business tapahtumiin ja kulttuuritapahtumiin niiden sisältönsä perusteella (Hahtola & Äijälä, 6.) Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan pääasiallisesti saaristossa järjestettäviä kulttuuritapahtumia jättäen vähemmälle tarkastelulle muunlaiset järjestetyt tapahtumat.

2.5 Tapahtumamatkailu

Tapahtumamatkailu on matkailua, jossa matkailijan pääasiallisena motiivina on osallistua erilaisiin järjestettyihin tapahtumiin. Tapahtumamatkailu liitetään usein kulttuurimatkailuun, ja esimerkiksi Suomen kansallisessa kulttuurimatkailustrategiassa tapahtumamatkailu on osana kulttuurimatkailua. (Matkailun edistämiskeskus 2014; Edelheim & Ilola 2017, 120–122.)

Tapahtumien yksi tärkeimpiä ominaisuuksia matkailussa on, että ne voivat toimia voimavaroina matkailun kehittämisessä. Tapahtumien avulla pystytään lisäämään tietyn kohteen tunnettavuutta, parantamaan kohteen imagoa ja elävöittämään aluetta. Tapahtumat voivat myös pidentää matkailusesonkeja tätä kautta tuoden alueelle lisää matkailijoita ja kasvattaen tulovirtoja. (Edelheim & Ilola 2017, 121.)

Tapahtumamatkailuun liittyvät merkittävänä osana myös erilaiset terveysriskit. Muun muassa vuoden 2014 jalkapallon maailmanmestaruuskilpailuissa Brasiliassa koettiin maailmanlaajuinen terveysriski, kun polynesianlaiset matkailijat toivat Brasiliaan zikaviruksen, joka vaikutti Rion olympialaisiin (Edelheim & Ilola 2017, 123–124). Ajankohtaisena terveysriskinä on maailmanlaajuisesti pandemiaksi julistettu koronavirus, jonka takia on jouduttu perumaan suuria yleisötapahtumia.

Suomen hallitus linjasi 12.3.2020 suosituksen, että kaikki yli 500 hengen yleisötilaisuudet perutaan toukokuun loppuun saakka koronaviruksen leviämisen estämiseksi (Luukka & Kukkonen 2020). Perjantaina 13.3. Helsingin kaupunki päätti perua lisäksi kaikki yli 100 hengen sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet toistaiseksi (Helsingin kaupunki 2020). Keskiviikkona 22.4. Suomen hallitus kielsi kaikki yli 500 hengen yleisötilaisuudet heinäkuun 2020 loppuun asti (Thynell & Tolonen 2020).

Suomessa kansainvälisesti merkittävin kulttuuritapahtuma on Savonlinnan Oopperajuhlat, jonka kävijämäärä vuosittain on noin 70 000 festivaalikävijää, joista yli 10 % on kansainvälisiä kävijöitä (STT Info 2020). Koronavirusepidemian takia Savonlinnan Oopperajuhlat jouduttiin kuitenkin siirtämään vuoteen 2021, mikä on merkittävä taloudellinen isku festivaalille, Savonlinnan kaupungille sekä alueen yrittäjille, jotka nojaavat vahvasti Oopperajuhlien tuomaan kotimaisten ja kansainvälisten matkailijoiden asiakasvirtaan (Savonlinnan oopperajuhlat 2020).

2.6 Kulttuurimatkailun ja tapahtumamatkailun trendit

Kulttuurimatkailun valtakunnallista kehittämistyötä koordinoi vuonna 2011 alkanut Culture Finland -katto-ohjelma rahoittajinaan opetus- ja kulttuuriministeriö ja Visit Finland. Visit Finlandin mukaan kulttuurimatkailu on yksi nopeimmin kasvavista matkailun osa-alueista, 15 % vuosikasvulla. (Business Finland 2020.)

Suomen kulttuurimatkailun vahvuutena nähdään erityisesti kulttuurin yhteys luontoon. Suomalainen luonto on toiminut pitkään inspiraation lähteenä taiteelle ja kulttuurille. Lisäksi luontoa on hyödynnetty tapahtumapaikkana, oheispalveluna ja erottautumistekijänä. Haasteeksi koetaan erityisesti se, että suomalaisen kulttuurin tarjontaa ei tunneta tarpeeksi Suomen matkailun kansainvälisen kohderyhmän piirissä ja täten Suomea ei nähdä ja huomioida potentiaalisena kulttuurimatkailun kohdemaana. (Business Finland 2020.)

Visit Finlandin kohderyhmätutkimuksen (2017) mukaan potentiaalisimmat ryhmät Suomen kansainvälisillä päämarkkinoilla (Saksa, Iso-Britannia, Kiina, Japani) ovat citybreikkaajat, aitouden etsijät, aktiiviset seikkailijat, luonnon ihmeiden metsästäjät, luontonautiskelijat ja suomalaisen luksuksen etsijät. Yhdistävänä tekijänä edellä mainituilla ryhmillä on halu kokea elämyksiä yhdistettynä paikalliseen luontoon. Kulttuurimatkailun ja tapahtumamatkailun kannalta erityisesti aitouden etsijät ja citybreikkaajat ovat merkittäviä potentiaalisia kohderyhmiä, sillä heidän pääintresseihinsä kuuluvat muun muassa paikallisten tapahtumien, museoiden ja paikallisen elämäntyylin kokeminen sekä paikalliset historialliset ja kulttuurilliset kohteet. Nämä kaksi kohderyhmää ovat myös kaikissa Suomen kansainvälisten päämarkkinoiden maissa suurimmat segmentit. (Visit Finland 2017, 13–15.)

Culture Finlandin julkaisemissa kulttuurimatkailutuotteiden tuotesuosituksissa yhdeksi tärkeimmistä tuotteista on nostettu tapahtumat. Matkailijat tulisivatkin nähdä potentiaalisena kohderyhmänä tapahtumille ja festivaaleille ja ulkomaalaisten asiakkaiden huomioiminen muun muassa viestinnässä ja opasteissa on erityisen tärkeää. Matkailijat etsivät usein kokonaiselämyksiä, jolloin kokonaiselämyksen esille tuominen houkuttelevalla tavalla viestinnässä ja markkinoinnissa lisäävät matkailijoiden kiinnostusta tapahtumaa kohtaan. (Visit Finland 2020.)

UNWTO:n (World Tourism Organization) julkaiseman vuosittaisen raportin

Kansainvälisen matkailun kohokohdat 2019 mukaan yksi tämän hetkistä kuudesta merkittävimmästä kuluttajamatkailun trendeistä on *Travel to show – Matkusta näyttääksesi*, jolloin matkustamisen syynä on visuaalisten, Instagram-kuvan arvoisten hetkien kokeminen ja jakaminen. Tällaisia hetkiä ovat erityisesti visuaaliset hetket, elämykset ja esteettiset matkakohteet. (UNWTO 2019, 5.)

Tämä trendi näkyy myös suomalaisella festivaalikentällä, joista kansainvälisestikin merkittävä on Flow-festivaali. Kokonaisvaltaisesti visuaalinen Flow-festivaali koetaan Instagram-kuvien arvoiseksi sen estetiikan, ainutlaatuisuuden ja merkityksellisyyden takia. (Rinta-Koivula 2019). Maailmalla visuaalisia, paljon kävijöiden kautta sosiaalisen median sisältöä tuottavia festivaaleja ovat muun muassa Burning Man, Coachella ja Tomorrowland. On hyvä huomioda, että keski-ikä festivaaleilla on useimmiten 23–32 vuoden välillä (Vuorijärvi-Ketola 2017) ja Instagramin käyttäjistä 64 % on 18–34-vuotiaita (Clement 2020).

2.7 Sesonkivaihtelut

Sesonkivaihtelut ovat matkailussa puhuttaessa asiakasvirtojen epätasaista ja aaltoilevaa ajallista jakautumista, jolloin matkailijamäärät tietyllä alueella tai kohteessa vaihtelevat selkeästi eri sesonkeina. Yleisesti sesonkivaihtelujen tarkastelu tehdään neljännesvuosittain tai kuukausittain. (Edelheim & Ilola 2017, 115.)

Matkailusesongit jaetaan yleisesti kolmeen eri kategoriaan: huippu-, väli- ja matalasesonkeihin. Huippusesongiksi määritellään sellaiset kuukaudet, joiden keskimääräinen matkailijamäärä on suurempi kuin yleensä vuoden muina kuukausina. Välisesongiksi taas katsotaan sellaiset kuukaudet, joiden matkailijoiden määrä on lähellä keskiarvoa. Matalasesongin kuukaudet ovat kuukausia, joiden matkailijoiden määrä on vähäinen ja selkeästi keskiarvoa alhaisempi. (Edelheim & Ilola 2017, 115–116.)

Ongelmia sesonkivaihteluissa on monia. Yksi merkittävimmistä ongelmista ovat taloudelliset ongelmat sekä yrityksen puolelta että myös työntekijöihin kohdistuvat taloudelliset haasteet, sillä sesonkivaihteluiden takia työt työajat ovat usein määräaikaaisia ja epäsäännöllisiä. Huippusesongin aikana merkittävästi noussut kysyntä saattaa laskea matkailutuotteen ja palvelun laatua ja liian suuret matkailijamäärät rasittavat sekä rakennettua infrastruktuuria että ympäröivää luontoa. (Edelheim & Ilola 2017, 115.)

Sesonkivaihteluja voidaan yrittää tasoittaa eri tavoilla. Tyypillisimmäksi tavaksi ajatellaan matkailutuotteiden ja palvelujen hinnoittelu, jolloin matalasesongin aikana hintoja lasketaan selkeästi verrattuna huippusesonkiin. Lisäksi tasaamisen keinona voidaan käyttää myös tapahtumien ja festivaalien ajoittamista väli- ja matalasesonkeihin. Tapahtuman järjestäminen matalasesongin aikana on kuitenkin tapahtumajärjestäjille merkittävä taloudellinen riski, sillä asiakasmäärää on vaikea taata. Muiksi tasaamisen keinoiksi on ehdotettu esimerkiksi matkailutuotteiden ja matkailumarkkinoiden monipuolistamista sekä yhteiskunnan rakenteelliseen tekijöihin liittyviä uudistuksia. (Edelheim & Ilola 2017, 117.)

3 Kehittämiskohteen kuvaus

3.1 Työn tilaaja Culture Tourism for City Breakers -hanke

Työn tilaajana toimii Culture Tourism for City Breakers (CTCB) -hanke.

CTCB on ESR-rahoitteinen suomalaisiin kaupunkeihin suuntautuvan kansainvälisen kulttuurimatkailun kehittämis- ja koulutushanke, joka tuo luovan alan ja matkailualan toimijat yhteen. Hankkeen tavoitteena on monialaisen kulttuurimatkailun verkoston luominen sekä luovan alan ja matkailualan yhteistyöverkoston tuominen mukaan oppilaitosten oppimisympäristöihin. (Culture Tourism for City Breakers 2020.)

CTCB on neljän ammattikorkeakoulun yhteistyöhanke, jossa päätoteuttajana toimii Metropolia Ammattikorkeakoulu. Osatoteuttajina hankkeessa toimivat Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu, Lahden Ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän Ammattikorkeakoulu. Valtakunnallisena yhteistyökumppanina hankkeessa mukana on Business Finlandin matkailunedistämisyksikkö Visit Finland. (Culture Tourism for City Breakers 2020.)

Hanke tuo yhteen kulttuurialan toimijat (kulttuuria tuottavat yhdistykset, taiteilijat, taidelaitokset, taiteen vapaa kenttä, taiteen välittäjäporras, alojen opiskelijat) sekä matkailualan toimijat (yritykset, alueelliset matkailutoimijat, alan opiskelijat). Hankeen lopputuloksena parannetaan luovaan osaamiseen ja monialaisuuteen liittyvän koulutuksen osuvuutta sekä kehitetään luovan osaamisen koulutustarjonnan ketteryyttä edistävää verkostoitumismallia. Toimenpiteillä lisätään paikallisen, alueellisen ja kansallisen kasvualan – kulttuurimatkailun – tarvitseman koulutuksen tarjontaa, laatua ja osuvuutta sekä tuodaan lisää tulevaisuuden työmahdollisuuksia luoville aloille. (Culture Tourism for City Breakers 2020.)

Tutkimuksessa eri menetelmillä hankitut tulokset sekä laaditut kehittämissuositukset välitetään lisäksi Helsingin kaupungin Helsingin Merellinen Strategia 2030 -hankkeelle, joka voi halutessaan hyödyntää tutkimuksen tuloksia saariston kehittämistyössään.

3.2 Helsingin saaristo

Saaristo on oleellinen osa Helsingin kaupunkikuvaa ja saariston ainutlaatuinen mosaiikkimainen saarten luoma kokonaisuus nähdään merkittävänä vetovoimatekijänä ja kehityskohteena Helsingin kaupungille (Helsingin kaupunki 2019).

Helsingin saaristossa lasketaan olevan yhteensä noin 300 saarta. Aiemmin saaria oli paljon enemmän, mutta niitä on kadonnut täyttöjen ja yhdistämisten vuoksi. Useimmat saarista ovat pinta-alaltaan melko pieniä, yli puolet saarista alle puoli hehtaaria. Saarista noin 50 on yli kolmen hehtaarin kokoisia ja pikkuluotoja (alle 0,1 ha) tai kareja on runsas viidennes kaikista saarista. Saaristo on rannikon suunnassa noin 20 kilometriä leveä ja 10 kilometriä syvä alue. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2010.)

Suurin osa Helsingin saariston saarista on valtion omistuksessa. Valtion omistuksessa ovat kaikki ulkosaariston suurimmat saaret sekä valtaosa itäisen ulkosaariston luodoista. Helsingin kaupunki on toinen suuri saarten omistaja. Sen virastot hallinnoivat noin neljäsosaa saarista. Valtaosa läntisistä pikkusaarista ja luodoista sekä saariston sisemmän osan monet saaret kuuluvat kaupungille. Yksityiset ihmiset omistavat saarten pinta-alasta noin 10 prosenttia. Loput saarista kuuluvat yrityksille ja yhteisöille ja pieni osa on jakamatonta maa-aluetta. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2010.)

Puolustusvoimilla on pitkä historia Helsingin saaristossa, kun saaria on muun muassa linnoitettu puolustustarkoitukseen, niillä on toiminut kokonaisia varuskuntia ja saarilla on pidetty ammusvarastoja. Ennen puolustusvoimia saaret olivat Venäjän armeijan käytössä. Viime vuosikymmenen aikana yhä useampi Puolustusvoimien hallinnassa oleva saari on avattu yleisölle virkistyskäyttöön, muun muassa 2017 avatut entiset sotilassaaret Vallisaari, Kuninkaansaari ja Isosaari. Käyttöönottoa ja sen kehittämistä ovat hidastaneet maastossa ja vesialueilla olevat räjähteet ja ampumatarvikkeet. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2010; YLE 2009; Malminen 2017.)

Tässä työssä tutkittaviksi saariksi on rajattu sellaiset Helsingin saaret, jotka ovat vakituisen vesiliikenteen piirissä ja jotka löytyvät HSL:n reittioppaasta. Helsingin alueella näitä saaria ovat Kaunissaari, Pihlajasaari, Uunisaari, Suomenlinna, Lonna, Vartiosaari, Kivisaari, Vasikkasaari, Isosaari, Vallisaari, Mustasaari, Sirpalesaari, Klippan, Liuskasaari, Harakka, Valkosaari, Särkkä, Satamasaari ja Leikosaari. Osalta edellä mainituista saarista en saanut vastausta sähköiseen kyselyyni, minkä takia näitä saaria ei käsitellä tutkimuksen tuloksissa. Lisäksi olen ottanut tutkimukseeni mukaan Seurasaaren, johon ei ole vesiliikenneyhteyttä vaan ympäri vuoden käytössä oleva silta, mutta koen Seurasaaren tärkeäksi Helsingin saariston kohteeksi sen tapahtumatarjonnan kannalta. Olen jättänyt tutkimuksen ulkopuolelle Laajasalon ja Korkeasaaren, koska ne eivät toimintaperiaatteidensa ja kaupunkimaisuutensa vuoksi vastaa muita tutkittavia saaria.

3.3 Helsingin saariston kulttuuritapahtumat

Helsingin saariston kulttuuritapahtumien tarjonta on tällä hetkellä melko vähäistä, mutta kasvamaan päin, sillä potentiaalia on paljon. (Perttula 2020). Kulttuuritapahtumat ovat selkeästi keskittyneet tietyille saarille, kun taas osa saarista toimii hyvin vahvasti luontokohteina. Koottua tietoa siitä, kuinka paljon kulttuuritapahtumia järjestetään kullakin saarella tai tutkimuksia Helsingin saariston kulttuuritapahtumiin liittyen ei tällä hetkellä löydy. Tämä tutkimus pyrkiikin vastamaan juuri näihin kysymyksiin tuottaen samalla tarpeellista tietoa Helsingin saariston ajankohtaisesta kulttuuritapahtumien tarjonnasta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista tarjonnan kehittämiseksi.

4 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni tutkimuskysymysten avulla on tarkoitus saada kattava kuva Helsingin saariston eri saarten kulttuuritapahtumien tämänhetkisestä tilasta ja tulevaisuuden suunnitelmista kulttuurimatkailun ja tapahtumamatkailun kehittämiseksi. Tutkimuskysymykseni tarkentuivat tutkimuksen edetessä lopulta seuraaviksi.

Päätutkimuskysymykseni on:

Mikä on Helsingin saariston tämänhetkinen kulttuuritapahtumien tila ja kuinka kulttuuritapahtumat voivat toimia vetovoimatekijänä Helsingin saariston matkailulle?

Päätutkimuskysymystäni täydentävät alakysymykset ovat:

Kuinka monta kulttuuritapahtumaa kullakin Helsingin saariston tutkittavalla saarella järjestetään vuosittain ja mille saarille ja mihin vuodenaikoihin ne painottuvat?

Onko yleisisissä järjestelyissä saaren ja tapahtumien puolelta huomioitu matkailijat (kulkuyhteydet, opasteet, markkinointi jne.)?

Mitkä ovat saarten ja siellä järjestettävien tapahtumien tulevaisuuden näkemykset ja konkreettiset toimenpiteet kulttuurimatkailun ja tapahtumamatkailun edistämiseksi?

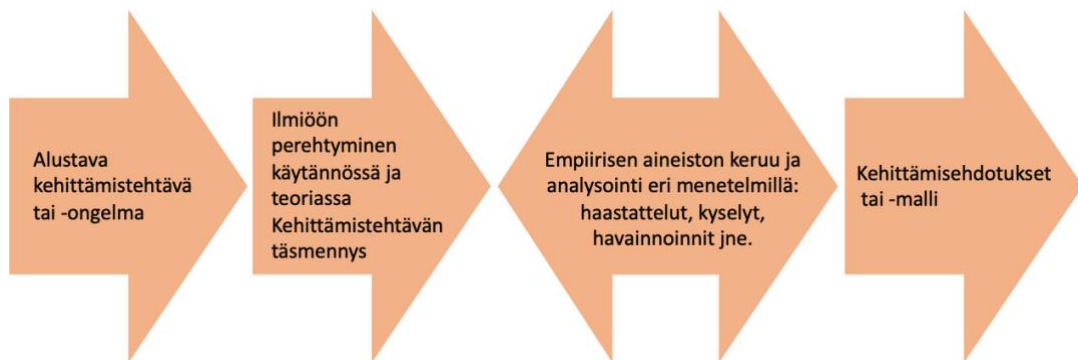
Näihin tutkimuskysymyksiin pyrin löytämään vastauksia saarten yhteyshenkilöille lähetettävän sähköisen kyselyn ja eri tapahtumille ja Helsingin Merellisen Strategian projektipäällikölle tekemiäni haastattelujen avulla. Esittelen käyttämäni tutkimuksellisen kehittämistyön menetelmät tarkemmin seuraavassa luvussa.

5 Tutkimuksellisen kehittämistyön menetelmät

Toteutan opinnäytetyöni tapaustutkimuksena. Tapaustutkimus soveltuu aiheeni tutkimiseen hyvin, sillä tapaustutkimuksessa rajattua aihetta tutkitaan monipuolisesti, nykyajassa ja omassa toimintaympäristössään. Lisäksi tapaustutkimuksessa tukeudutaan aiempiin tutkimuksiin ja teorioihin, joita hyödynnän opinnäytetyössäni. Lopputuotteena tuotan kehitysehdotuksia palvelujen ja toiminnan kehittämiseksi, mikä on tyypillistä tapaustutkimukselle. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 52–53.)

Tapaustutkimuksen pyrkimyksenä on tuottaa kattavaa, syvällistä ja yksityiskohtaista tietoa tutkittavasta aiheesta eli tässä opinnäytetyössä Helsingin saariston kulttuuritapahtumien tilasta. Tarkoituksena on kartoittaa tilanne mahdollisimman tarkasti, jotta voidaan saatujen tietojen ja ongelmakohtien pohjalta tuottaa kehitysideoita Helsingin saariston kulttuurimatkailun ja tapahtumamatkailun kehittämiseksi. (Ojasalo ym. 2015, 52.)

Tapaustutkimuksessa tarkastellaan useimmiten yhtä tapausta, joka voi olla esimerkiksi yksilö, ihmisryhmä, organisaatio, tapahtuma, toiminto, prosessi tai maantieteellinen alue (Ojasalo ym. 2015, 53). Tässä opinnäytetyössä tutkittavana tapauksena on maantieteellinen alue, Helsingin saaristo, ja siellä eri saarilla järjestettävien kulttuuritapahtumien tämänhetkinen tila.

Kuvio 6. Tapaustutkimuksen vaiheet (Ojasalo ym. 2015, 54).

Tutkimukseni eteni Ojasalon ym. teoksessa esitellyjen tavanomaisten tapaustutkimuksen vaiheiden mukaisesti. Tapaustutkimuksessa lähdetään tyypillisesti liikkeelle alustavan kehittämistehtävän tai -ongelman määrittelemisestä. Kuitenkaan tarkan kehittämiskohteen valinta ei ole aina prosessin ensimmäinen vaihe, sillä usein kehittämiskohde tarkentuu tai muokkaantuu tutkimuksen edetessä. Jotta tiedetään tarkasti mitä voidaan kysyä, täytyy aiheeseen perehtyä kattavasti. Seuraavana

tapaustutkimuksen vaiheena onkin ilmiöön perehtyminen käytännössä sekä aiempia teorioita hyödyntäen. Tässä vaiheessa kehittämistehtävä täsmentyy ja rajautuu. Kolmantena vaiheena kerätään tutkimusaineistoa erilaisilla menetelmillä, jotka omassa tutkimuksessani ovat kysely ja haastattelu. Kun kattava aineisto on kerätty, analysoidaan aineistoa hyödyntäen myös aiempaa teoriaa aiheesta. Viimeisenä vaiheena esitellään kehittämis ehdotuksia saatujen tulosten perusteella. (Ojasalo ym. 2015, 54.)

5.1 Sähköinen kysely Helsingin saariston saarten yhteyshenkilöille

Ojasalon ym. mukaan kysely soveltuu tiedonkeruun menetelmäksi, kun halutaan kerätä tietoa nopeasti ja tehokkaasti laaja-alaiselta joukolta. Kyselyillä kerätty tieto tuottaa yleensä helposti analysoitavaa ja tilastollisesti käsiteltävää tietoa. Heikkoutena kyselyissä nähdään usein, että tuotettu tieto on pinnallista. Heikkoudeksi katsotaan myös kykenemättömyys arvioida sitä, kuinka vakavasti kyselyyn vastanneet henkilöt ovat suhtautuneet kyselyyn, kuinka perehtyneitä vastaajat ovat ylipäättänsä aihealueeseen ja kuinka onnistuneina vastaajat kokevat annetut vastausvaihtoehdot. (Ojasalo ym. 2015, 121.)

Erilaisia kyselyitä on nykyään monenlaisia, ja niistä käytetyimpiä ovat postitse lähetetyt kyselylomakkeet sekä sähköiset kyselyt. Lisäksi kyselyjä voidaan tehdä kasvokkain tai puhelimitse, jolloin haastattelija täyttää kyselylomakkeen vastaajan puolesta. (Ojasalo ym. 2015, 121.)

Tässä tutkimuksessa käytettiin sähköistä kyselyä. Ojasalon ym. mukaan sähköiset kyselyt ovat yleistyneet viime aikoina voimakkaasti ja niiden vahvuuksia ovat erityisesti vaivattomuus, edullisuus ja nopeus. Sähköisissä kyselyissä vahvuutena on myös se, että kyselyt pystytään tekemään mukautetuiksi, jolloin alkupään kysymysten vastaukset määräävät, mitä kysymyksiä kullekin vastaajalle tulee kyselyn edetessä. (Ojasalo ym. 2015, 128–129.)

Osana tätä tutkimusta toteutettiin sähköinen kysely Helsingin saariston saarten tapahtumista ja viestinnästä vastaaville henkilöille. Suurimmalla osalla tutkimistani saarista ei löytynyt nettisivuilta tarkasti tapahtumista vastaavan henkilön yhteystietoja, joten ennen kyselyn lähettämistä soitin saarten yleiseen numeroon ja selvitin kunkin saaren kohdalla henkilön, joka parhaiten tietäisi saaren kulttuuritapahtumien tarjonnasta.

Tämän jälkeen lähetin kyselyn henkilökohtaisesti kunkin saaren yhteyshenkilölle sähköpostitse. Testasin kyselyn ennen sen lähettämistä viidellä henkilöllä.

Kysely toteutettiin Kyselynetti-sivuston nettikyselylomakkeella. Kyselyssä oli yhteensä 28 kysymystä, joista 12 oli monivalintakysymyksiä ja 16 oli avoimia kysymyksiä. Avointen kysymysten määrä oli kyselyssäni suuri, sillä koin tärkeäksi saada syvästi pohdittuja ja kattavia vastauksia. Mikäli kyselyssäni olisi ollut merkittävästi enemmän monivalintakysymyksiä, olisivat saadut tiedot jääneet todennäköisesti suppeammiksi ja pinnallisemmiksi. Kyselyn kysymykset ovat liitteessä 1.

Tutkittavia saaria tutkimuksessa oli 21 ja kyselyn lähetin 19 henkilölle, sillä muutamassa tapauksessa sama henkilö tiesi monen eri saaren tapahtumatarjonnasta laaja-alaisimmin. Kyselyyn vastasi 11 henkilöä, joista yksi henkilö vastasi kahden eri saaren puolesta, eli vastauksia sain yhteensä 12 eri saaren puolesta.

5.2 Haastattelut

Toisena aineistohankintamenetelmänä tutkimuksessa käytettiin haastattelua. Tein kaksi haastattelua tapahtumajärjestäjille, joiden tapahtumat järjestetään Helsingin saaristossa. Lisäksi haastattelin Helsingin Merellisen Strategian 2030 projektipäällikköä. Kaikki haastattelut toteutettiin puhelimitse kiireisten aikataulujen ja vallitsevan koronavirustilanteen takia. Haastattelut toteutettiin puolistrukturoituina haastatteluina, jolloin haastattelukysymykset oli lähetetty haastateltaville sähköpostitse etukäteen. Todellisessa haastattelutilanteessa esitettiin haastateltavalle myös täydentäviä lisäkysymyksiä.

Ojasalon ym. mukaan haastattelu on yksi käytetyimpiä tiedonkeruunmenetelmiä mm. sen tunnettavuuden vuoksi, ja lisäksi sen avulla saadaan nopeasti syvällistä tietoa kehittämiskohteesta. Mikäli kehittämiskohdetta on tutkittu vähän, on haastattelu hyvä tapa saada aineistoa, joka avaa uusia näkökulmia kehittämiskohteesta. Ojasalon ym. mukaan haastattelun tukena kannattaa kuitenkin käyttää myös muita aineistohankintamenetelmiä, sillä yhdessä käytetyt tutkimusmenetelmät useimmiten tukevat toisiaan hyvin. (Ojasalo ym. 2015, 106.)

6 Tutkimuksen tulokset

6.1 Kyselyn tulokset

Helsingin saariston eri saarten tapahtumista ja viestinnästä vastaaville henkilöille tarkoitettulla sähköisellä kyselyllä pyrittiin selvittämään eri saarten tämän hetkinen kulttuuritapahtumien tila sekä saarten yhteyshenkilöiden omat näkemykset kulttuuritapahtumien merkityksestä saarten vetovoimatekijänä erityisesti matkailun kannalta nyt ja tulevaisuudessa.

Sähköiseen kyselyyn vastasi yhteensä 11 eri henkilöä 12 eri saaren osalta, jotka ovat **Kalliosaari, Lekholmen, Lonna, Mustasaari, Pihlajasaari, Pikku Leikosaari, Seurasaari, Suomenlinna, Uunisaari, Valkosaari, Vallisaari ja Vartiosaari**. Kyselyn jätti kesken kaksi vastaajaa, mutta heidän kyselyn alkupään vastauksensa ennen kyselyn keskeyttämistä näkyvät tuloksissa. Täytyy kuitenkin huomioida, että keskeyttämisen takia loppupään kysymysten vastausten kaaviot eivät täten ole täysin verrattavissa alkupään vastausten kaavioihin.

Kyselyn alussa kysyttiin, järjestetäänkö saarella tapahtumia. Yhdeksän vastaajista (82 %) vastasi ”Kyllä” (Kuvio 7.) ja kaksi vastaajista (8 %) vastasi ”Ei”. Kysely on polutettu siten, että mikäli tähän kysymykseen vastaa ”Ei”, siirtyy vastaaja suoraan kysymykseen numero 9, jolloin vastaaja ohittaa kysymykset liittyen tapahtumien tarkempiin tietoihin (esimerkiksi lukumäärä, vuodenaika) ja jatkaa normaalisti eteenpäin kyselyssä kysymyksestä numero 9 lähtien. Jos taas vastasi kysymykseen ”Järjestetäänkö saarella tapahtumia”, ”Kyllä”, edetään kyselyssä normaalisti eteenpäin tarkempiin tietoihin saaren tapahtumista. Tulokset käsitellään kysymysten numerjärjestyksessä.

Seuraavassa osiossa selvitetään tarkemmin kunkin saaren vuosittaista tapahtumatilannetta niiltä vastanneilta, joiden saarilla järjestetään tapahtumia. Kysymyksen (3) ”Kuinka monta tapahtumaa keskimäärin saarella järjestetään vuodessa (pois lukien yksityiset tapahtumat)?” vastauksissa oli suurta hajontaa. Vähimmillään saarissa, joissa järjestetään tapahtumia, järjestetään vuosittain kaksi tapahtumaa, suurimmillaan 35 tapahtumaa vuosittain. Eniten tapahtumia järjestettiin Seurasaarella, Lonnassa, Suomenlinnassa, Mustasaarella ja Lekholmenissa. Kulttuuritapahtumien osuus oli suurin Seurasaarella, Vartiosaarella, Lonnassa ja Suomenlinnassa, kun taas Valkosaaren vuosittaisista tapahtumista yksikään ei ollut kulttuuritapahtuma.

3. Kuinka monta tapahtumaa keskimäärin saarella järjestetään vuodessa (pois lukien yksityiset tapahtumat)?	
Valkosaari	2
Seurasaari	20
Vartiosaari	Yhdestä viiteen tapahtumaa vuodessa
Lonna	17
Vallisaari	10
Suomenlinna	kymmeniä
Lekholmen	Noin 20
Uunisaari	2
Mustasaari	35

Kuvio 7. Tapahtumien vuosittainen lukumäärä saarilla.

4. Kuinka suuri osa näistä tapahtumista on kulttuuritapahtumia?	
Valkosaari	0
Seurasaari	20
Vartiosaari	Kaikki
Lonna	17
Vallisaari	4
Suomenlinna	100 %
Lekholmen	Alle 5
Uunisaari	0
Mustasaari	20

Kuvio 8. Kulttuuritapahtumien osuus tapahtumista.

Eniten tapahtumia järjestetään kesällä, mutta lisäksi kaksi vastasi, että tapahtumia järjestetään myös talvella ja syksyllä ja yksi vastasi, että tapahtumia järjestetään lisäksi keväällä.

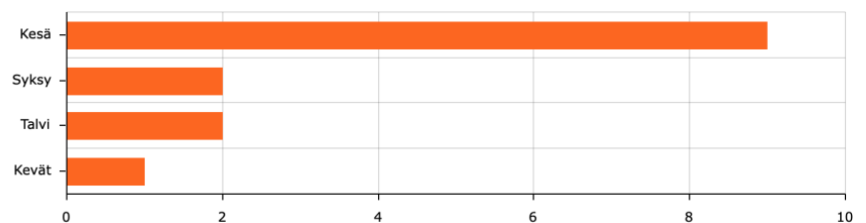
Osallistujamäärä: 9

9 (100.0%): Kesä

2 (22.2%): Syksy

2 (22.2%): Talvi

1 (11.1%): Kevät

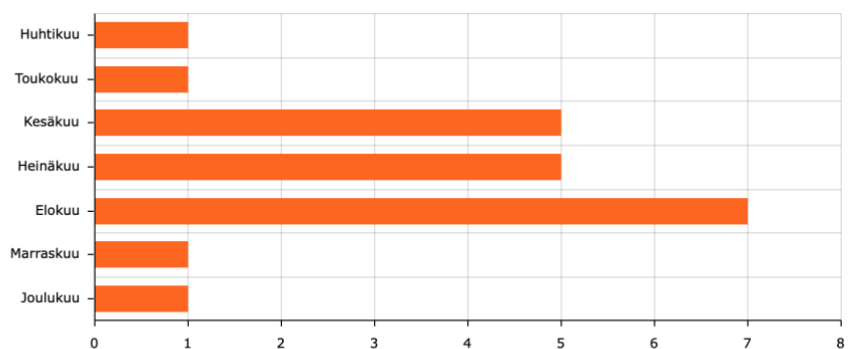

Kuvio 9. Mihin vuodenaikaan tapahtumat keskittyvät?

Kuukausista eniten tapahtumia järjestettiin elokuussa, toiseksi eniten kesä-heinäkuussa sekä joitain tapahtumia järjestettiin huhti-, touko-, marras- ja joulukuussa. Vastanneista kukaan ei vastannut tapahtumia järjestettävän tammi-, helmi-, maaliskuu-, syys- tai lokakuussa.

Osallistujamäärä: 9

- (0.0%): Tammikuu
 - (0.0%): Helmikuu
 - (0.0%): Maaliskuu
 1 (11.1%): Huhtikuu
 1 (11.1%): Toukokuu
 5 (55.6%): Kesäkuu
 5 (55.6%): Heinäkuu
 7 (77.8%): Elokuu
 - (0.0%): Syyskuu
 - (0.0%): Lokakuu
 1 (11.1%): Marraskuu
 1 (11.1%): Joulukuu

Kuvio 10. Kuukaudet, joina järjestetään eniten tapahtumia.

Lisäkysymyksenä kahteen edelliseen kysymykseen liittyen tiedusteltiin kysymyksessä seitsemän (7) onko tapahtumia pyritty lisäämään matalasesongin aikana. Saarilla, joilla jo tällä hetkellä järjestetään tapahtumia, tähän on pyritty. Saarilla, joilla on muutenkin vähäinen yleisten tapahtumien ja kulttuuritapahtumien tarjonta, ei ole pyritty lisäämään tapahtumia matalasesonkina. Rajoittavana tekijänä järjestää tapahtumia matalasesongin aikana koetaan osassa kohteissa saareen kulkemisen haasteellisuus pääsesongin ulkopuolella.

Kahdeksannessa (8) kysymyksessä kartoitettiin, ketkä toimivat saarilla tapahtumajärjestäjinä. Erilaisia tahoja mainittiin laidasta laitaan, esimerkiksi purjehdusseuroja, museoita, teatteri- ja harrastelijaryhmiä, seuroja, seurakuntia, saunomiseen liittyviä tahoja, ohjelmatoimistoja ja niin edelleen. Seuraavaksi listaan otteita vastauksista:

"Erilaiset saunomiseen liittyvät tahot, tapahtumatuottajat."

"Yrittäjävetoisesti ja Taideyliopisto."

"Helsingfors kyrkliga samfundlighet och Helsingfors svenska ev. Lut församlingar."

"Vartiosaari-seura, Laajasalo-seura sekä kaikki saarella toimivat yhdistykset."

"Oy Lonnin Hyväntuulenkeidas Ab toteuttaa tapahtumia yhteistyössä mm. We Jazz Oy, All Day Agency, Riviera Kallio, Helsingin Parkour Akatemia"

"Lasten teatteriryhmä, harrastelijanäyttelijät ja muusikot."

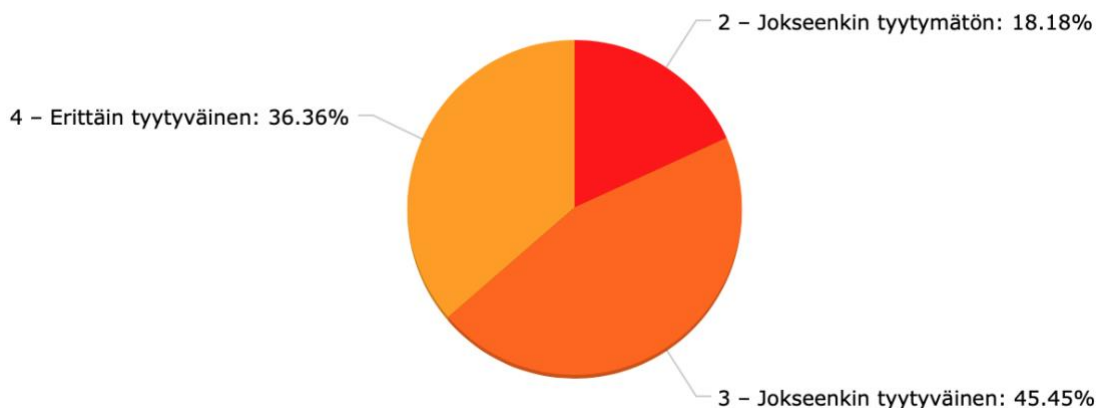
"Seurasaaressa ulkomuseo, Seurasaaressaäätiö, Joulupolku."

"Suomenlinnan hoitokunta järjestää vuosittain muutaman suuren tapahtuman. Muista tapahtumista suurimman osan järjestävät Suomenlinnan yrittäjät, palveluntarjoajat ja kolmannen sektorin toimijat. Pieni osa tapahtumista on ulkopuolisten tahojen järjestämiä."

"Nyländska Jaktklubben rf"

Seuraavassa osiossa selvitettiin tämän hetkisiä kulkuyhteyksiä saarille. Kysymyksessä yhdeksän (9) tiedusteltiin, millaiset kulkuyhteydet saarille on. Kahdeksan vastanneista vastasi, että saaren kulkuyhteytenä toimii yksityinen laivaliikenne, kolme vastanneista vastasi julkinen liikenne ja lisäksi vastattiin, että saarelle kuljetaan yksityisten vapaa-ajan veneiden, vapaaehtoisten operoiman venekuljetuksen, sillan ja vierasvenesataman avulla.

Kysymyksessä kymmenen (10) kysyttiin "Kuinka tyytyväisiä olette tämänhetkiseen kulkuyhteyksien tilaan?". Neljä vastanneista (36,36 %) vastasi olevansa erittäin tyytyväinen kulkuyhteyksien tilaan, viisi vastanneista (45,45 %) jokseenkin tyytyväinen ja kaksi vastanneista (18,18 %) jokseenkin tyytymätön. Kukaan vastanneista ei vastannut olevansa erittäin tyytymätön kulkuyhteyksien tämänhetkiseen tilaan.

Kuvio 11. Tyytyväisyys tämänhetkiseen kulkuyhteyksien tilaan.

Täydentävänä kysymyksenä (11) edelliseen tiedusteltiin, kuinka kulkuyhteyksiä tulisi kehittää. Tähän kysymykseen vastasi neljä henkilöä seuraavasti:

"Tuettua vuoroveneliikennettä tulisi lisätä niin, että hinnat olisivat matkustajille kohtuulliset ja aikataulut olisivat saarella vieraileville järkevät. Helsinki voisi panostaa nykyistä paljon enemmän vuoroveneisiin ja saattaa

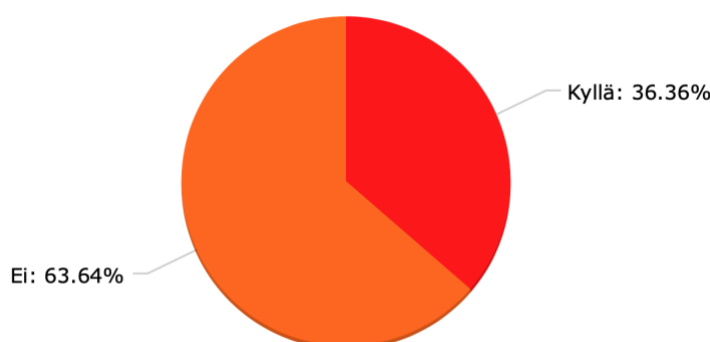
ne osaksi HSL:n lippujärjestelmää. Lisäksi kaupunkipyöräpisteitä voisi lisätä satamien yhteyteen.”

”Kun palvelut saarella kehittyvät, niin samalla on mahdollista pidentää vesiliikennekautta.”

”Pääsy saareen ja pois klo 8-23. Ilmeisesti yhteydet muuttuvat paremmiksi kesälle 2020.”

”Vesireittiliikenteen rengasreitit.”

Seuraavassa osiossa tiedusteltiin saarten infopisteistä sekä tapahtumien opasteista. Kysymyksessä 12 ja 13 tiedusteltiin tarkemmin infopisteistä. Vastaajista seitsemän (63,6 %) vastasi, että saarella ei ole yleistä infopistettä, kun taas neljä (36,4 %) vastasi, että saarelta löytyy infopiste.

Kuvio 12. Infopisteiden osuus saarilla.

Kansainväliset matkailijat on huomioitu infopisteillä mm. tiedottamalla englanniksi, julkaisemalla esitteet vierailla kielillä ja kiinnittämällä huomiota työntekijöiden kielitaitoon. Parhaiten huomiota kansainvälisiin matkailijoihin on kiinnitetty Suomenlinnassa, jossa toimii päivittäinen matkailuneuvonta usealla eri kielellä sekä esitteet löytyvät yhdeksällä eri kielellä.

Kysymykseen 14 ”Millaisia opasteita käytätte / tapahtumat käyttävät julkisten tapahtumien yhteydessä?” vastattiin hyvin vaihtelevasti. Kahdella saarilla (Valkosaari ja Uunisaari) ei käytetty ollenkaan opasteita tapahtumien yhteydessä. Seurasaaressa, Vartiosaressa ja Mustasaaressa tapahtumissa opastetaan opaste- ja ilmoitustaulujen sekä opasteviittojen avulla. Suomenlinnassa, Lonnassa ja Vallisaarissa tapahtumista opastetaan tapahtumakohtaisen opasteiden, kuten A-ständien ja liitutaalujen avulla. Monessa kohteessa, kuten Suomenlinnassa, Vartiosaressa ja Seurasaaressa, opastus tapahtuu lisäksi sähköisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja sovelluksia hyödyntäen.

Seuraavassa osiossa tiedusteltiin tarkemmin tapahtumien tiedottamisesta ja markkinoinimisesta. Kysymykseen 15 ”Millä tavoin tiedotatte tapahtumista?” saatiin hyvin monenlaisia vastauksia. Tyypillisimpinä tiedotuskanavina toimivat saaren omat nettisivut sekä sosiaalisen median kanavat. Lisäksi tiedotettiin yhteistyökumppaneiden, erilaisten ilmaisten ilmoituslustojen, tapahtumajärjestäjien ja tiedotteiden kautta. Suomenlinnassa on lisäksi oma sähköinen tapahtumakalenteri, josta näkee ajankohtaiset tapahtumat. Otteita vastauksista:

”Seuran sisäinen tiedottaminen ja venekerhojen kattojärjestön kautta tiedottaminen.”

”Luontoon.fi, vallisaari.fi sekä somekanavat FB yms.”

”Suomenlinnan tapahtumakalenteri on ehdottomasti tähän toimivin työkalu. Lisäksi tapahtumia markkinoidaan Suomenlinnan sosiaalisen median kanavissa: Facebook, Instagram ja Twitter. Lisäksi markkinoimme tapahtumia ilmaisilla ilmoituslustoilla, kuten hs menot, MyHelsinki ja Stadissa.fi.”

”Helsingin kaupungin tiedotteet / kaupungin tiedotus kanavat ja järjestelmät.”

”Församlingarnas tidningsannonsering, sociala medier.”

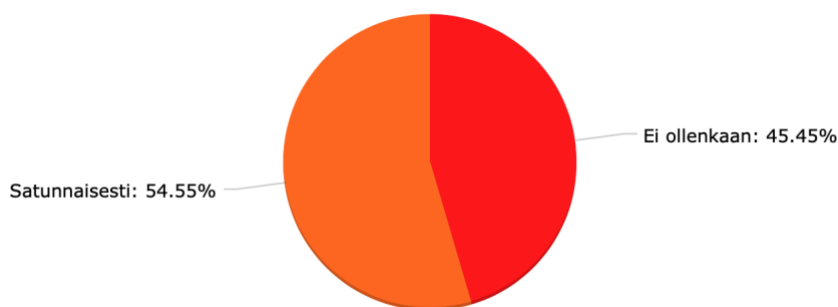
”Kotisivuillaan ja Facebookissa, JCDEAUXin alustoilla (ratikat/metrot/pysäkit), Strömman esitteet, tiedotteet ja uutiskirjeet medialle, tiedotteet matkailualan toimijoille (MyHelsinki/BusinessFinland), yhteistyökumppaneiden sivustoilla (Museoliitto/FinlandFestivals/Kotiseutuliitto/Kansan musiikkiliitto ym), esitejakelu laajasti matkailualan toimijoille.”

”Tapahtumien viestintä kulkee lähinnä järjestäjien kanavien kautta.”

Kysymyksessä 16 tiedusteltiin, markkinoidaanko tapahtumia kansainvälisille matkailijoille. Saarista, joilla järjestetään tapahtumia, vastaajista kuusi (66,6 %) vastasi ”Kyllä” ja kolme (33,3 %) vastasi ”Ei”.

Kysymyksessä 17 kysyttiin ”Miten ja missä kanavissa markkinoitte tapahtumianne kansainvälisille matkailijoille?”. Tapahtumia markkinoidaan kansainvälisille matkailijoille mm. sosiaalisen median kanavissa ja nettisivuilla, tiedotteiden ja esitteiden avulla Helsingin hotelleissa, MyHelsinki ja Helsinki This Week -sivustoilla, Finland Festivalsin kotisivuilla sekä Helsinki Biennaalia on markkinoinut brittiläinen mediatoimisto.

Seuraavassa osiossa tiedusteltiin yhteistyöstä muiden Helsingin saariston saarten kanssa. Kysymyksessä 18 kysyttiin ”Kuinka paljon yhteistyötä teette muiden Helsingin saarten kanssa?”. Kuusi (54,5 %) vastanneista vastasi, että he tekevät satunnaisesti yhteistyötä muiden saarten kanssa, kun taas viisi (45,5%) vastanneista ei tee lainkaan yhteistyötä muiden saarten kanssa. Kukaan vastanneista ei vastannut tekevänsä aktiivisesti yhteistyötä muiden saarten kanssa.

Kuvio 13. Yhteistyö muiden Helsingin saariston saarten kanssa.

Kysymyksissä 19 ja 20 tiedusteltiin, millaista yhteistyötä tällä hetkellä tehdään ja toivottaisiinko enemmän yhteistyötä toisten saarten kanssa. Tällä hetkellä yhteistyötä tehdään muiden saarten kanssa esimerkiksi purjehdustapahtumien ja liikenneyhteyksien kautta sekä mainittiin, että joidenkin saarten välillä toimi ennen yhteistyöryhmä, mutta yhteistyö kuitenkin kuivui kasaan ajan myötä. Kaksi vastanneista ei toivonut enempää yhteistyötä muiden saarten kanssa, mutta seitsemän toivoisi. Uusiksi yhteistyömuodoiksi ehdotettiin muun muassa seuraavia:

"Vesiliikenneyhteyden kehittämistä eri saarten välillä. Vierailuja eri toimijoiden kesken voisi kehittää vuosittaisilla tapaamisilla, tämä saattaisi luoda uusia toimintamuotoja. Luoda yhteinen saaristo "visio", jossa eri saarten vahvuudet tulisivat näkyviin."

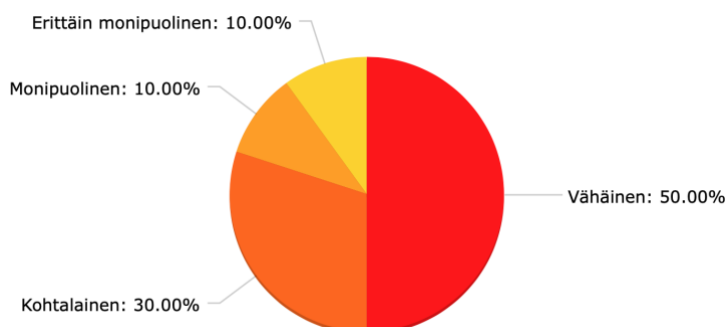
"Kaikenlainen yhteistyö olisi suotavaa. Saaret voisivat profiloitua kukin omanlaisikseen."

"Esim. saaripassi, jolla saisi etuja eri saarilta."

"Lähinnä sen pohtiminen miten voisimme hyödyntää toinen toisiamme. Myös mainostusapu olisi mukavaa."

"Palveluiden tuottajien ja yrittäjien yhteistyön lisääminen ja sen mahdollistaminen."

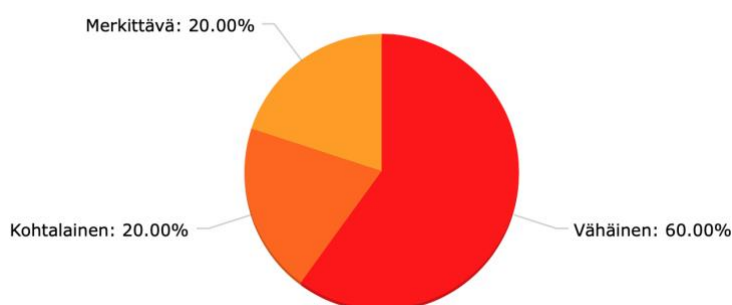
Viimeisessä osiossa tarkasteltiin kulttuuritapahtumien tarjonnan tilaa nyt ja tulevaisuudessa, kulttuuritapahtumien merkitystä saaren vetovoimatekijänä ja tulevaisuuden kehittämissuunnitelmia tapahtumien suhteen. Kysymyksessä 21 kysyttiin "Miten näette saaren kulttuuritapahtumien tarjonnan tilan tällä hetkellä?" ja vastaajista viisi (50 %) kokee kulttuuritapahtumien tilan tällä hetkellä vähäiseksi, kolme vastaajista (30 %) kohtalaiseksi, yksi vastaajista (10 %) monipuoliseksi ja vain yksi vastaajista (10 %), Suomenlinna, kokee tarjonnan erittäin monipuoliseksi. Tämän kysymyksen kohdalla yksi vastaajista on jättänyt kyselyn kesken, mikä tulee huomioida tuloksissa.

Kuvio 14. Kulttuuritapahtumien tarjonnan tila tällä hetkellä eri saarilla.

Seuraavassa kysymyksessä (22) tiedusteltiin, kuinka kulttuuritapahtumien tila koetaan tulevaisuudessa. Kysymykseen vastasi seitsemän henkilöä, joista kolme koki kulttuuritapahtumien tarjonnan pysyvän samalla tasolla. Muut vastanneista näkivät tulevaisuuden tarjonnan monipuolistuvan ja kasvavan. Ongelmaksi kuitenkin koettiin mm. tapahtumien vaikutukset luonnon kulumiseen ja se, että osassa saarista on puutteellinen infrastruktuuri tapahtumien järjestämiseen ja niiden rakentaminen on kallista, mikä on pois ohjelmatarjonnasta. Nähtiin myös, että kun eri toimijat pääsevät korona-ahdingosta, tapahtumien tärkeys houkutella kävijöitä korostuu.

Seuraavaksi tiedusteltiin tapahtumien merkitystä saaren vetovoimatekijänä tällä hetkellä. Kuusi (60 %) vastanneista koki tapahtumien merkityksen saaren vetovoimatekijänä vähäiseksi, kaksi (20 %) vastanneista kohtalaiseksi ja kaksi (20 %) vastanneista, Suomenlinna ja Vartiosaari, kokivat sen merkittäväksi. Kukaan vastanneista ei kokenut tapahtumia erittäin merkittäväksi saaren vetovoimatekijänä.

Kuvio 15. Tapahtumien merkitys saaren vetovoimatekijänä tällä hetkellä.

Edelliseen kysymykseen liittyen tiedusteltiin kysymyksessä 24, millaisena tapahtumien merkitys saaren vetovoimatekijänä koetaan tulevaisuudessa. Monet kokivat merkityksen pysyvän samalla tasolla ja kasvavan tulevaisuudessa, jotkut vastaajista kokivat merkityksen jopa vähenevän. Seuraavaksi listataan otteita vastauksista:

"Tapahtumia on syytä olla sopivasti. Ei liikaa eikä liian vähän."

"Tapahtumien vetovoima perustuu suurelta osin luontoon (kallioinen ja metsäinen saari) ja ulkomuseotalojen viehättävyyteen. Ainutkertaisessa ympäristössä elävään kulttuuriperintöön pohjautuvat tapahtumat ovat nouseva trendi, jotka kiinnostavat tulevaisuudessa entistä enemmän."

"Luulen, että tapahtumien merkitys vähenee luonnossa liikkumisen veto voiman lisääntyessä, kunhan saaren saavutettavuus vesiliikenteen avulla saadaan kuntoon. Tapahtumat tulevat tuomaan arkiliikunnan ohella lisä arvoa saaren vetovoimaan."

"Mikäli Biennaali toteutuu, niin merkitys on suuri."

"Oma saaremme elää yksityistilaisuuksista, joten meille niiden merkitys on vähäinen."

"Kyseessä on ulkoilusaari, toki kiinnostavuutta ja uusia asiakasryhmiä voisi lisätä/tavoittaa alueelle sopivien tapahtumien avulla."

Seuraavassa kysymyksessä 25 kartoitettiin saarten yhteyshenkilöiden näkemyksiä kotimaan matkailijoiden ja kansainvälisten matkailijoiden osuudesta saarten tapahtumien kävijämäärissä tulevaisuudessa. Tämän kysymyksen kohdalla toinen vastaaja jätti kyselyn kesken, mikä tulee huomioida lopuissa tuloksissa. Erityisesti kotimaisten matkailijoiden määrän ja lähimatkailun nähtiin lisääntyvän Seurasaarella ja Suomenlinnassa koronaepidemiasta johtuen. Lekholmenissa ja Uunisaarella matkailijoiden määrä tulevaisuuden tapahtumissa koettiin vähäiseksi. Valkosaarella ja Pihlajasaarella matkailijoiden määrän tapahtumissa koettiin pysyvän samana. Mustasaarella kansainvälisten kävijöiden määrän tapahtumissa koetaan lisääntyvän tulevaisuudessa ja Vallisaarella kotimaan matkailijoiden arvioidaan olevan 80 % ja kansainvälisten matkailijoiden 20 % tulevaisuuden tapahtumien kävijämääristä.

Viimeisenä kysyttiin, aiotaanko saarissa kehittää kulttuurimatkailua ja tapahtumamatkailua. Vastanneista kuusi (66,7 %) vastasi aikovansa kehittää kulttuurimatkailua ja tapahtumamatkailua. Vastanneista kolme (33,3 %) taas ei aio kehittää kyseisiä osa-alueita. "Kyllä" vastanneet aikovat päästä tavoitteisiinsa muun muassa seuraavilla toimenpiteillä:

"Yhteistyö Helsingin kaupungin, matkailuorganisaatioiden ja yrittäjien kanssa."

"Yhteistyössä tapahtumatuottajien kanssa."

"Markkinoinnin tehostaminen ja uudenlaisen sisällön luominen."

"Luomme parhaillaan uutta visiota toimintamme kehittämiseksi, joten on liian aikaista vastasta konkreettisesti. Tässä kuitenkin muutamia alustavia ajatuksia:

-otamme yleisön mukaan suunnittelemaan toimintaa.

-luomme erilaisia mittareita tyytyväisyyden selvittämiseksi.

-panostamme ilmastoystävällisiin ratkaisuihin.

-parannamme digitaalista viestintää."

6.2 Haastattelujen tulokset

Haastattelin tutkimustani varten kahden Helsingin saaristossa järjestettävän tapahtuman edustajaa, Magnesia Festival Oy:n toimitusjohtajaa ja vastaavaa tuottajaa Mari Rasimusta sekä SØMARK-festivaalin tuottajaa Juho Kokkosta. Näiden haastatteluiden pyrkimyksenä oli saada tietoa saariston vahvuuksista ja heikkouksista tapahtumapaikkana sekä tietoa tapahtumajärjestäjien omista suunnitelmista kansainvälistymisen suhteen. Lisäksi haastattelin Helsingin Merellisen Strategian 2030 projektipäällikköä Minttu Perttulaa tarkoituksena saada kattava kuva Helsingin saariston kulttuuritapahtumien tilasta ja Helsingin kaupungin visioista kulttuuritapahtumien ja matkailun tulevaisuudesta saaristossa.

6.2.1 Magnesia Festival

Magnesia Festival on Suomenlinnassa heinä-elokuussa järjestettävä vuosittainen elämyksellinen hyvinvointifestivaali, joka yhdistelee hyvinvoinnin työpajoja kuten joogaa, livemusiikkia ja kehoa hellivää ruokaa. Kolme ensimmäistä vuotta Magnesia Festival järjestettiin Lonnassa saarella ja vuonna 2019 se järjestettiin ensimmäistä kertaa Suomenlinnassa. Vuonna 2019 festivaalilla oli noin 2 500 kävijää. Ydinkohderyhmäksi Rasimus määrittelee 30–40-vuotiaat kaupunkilaisnaiset, mutta miesten määrä kävijöinä on vähitellen kasvanut. (Rasimus 2020.) Vuoden 2020 Magnesia Festival on peruttu koronavirusepidemian vuoksi (Magnesia Festival 2020).

Saariston vahvuudeksi tapahtumapaikkana Rasimus toteaa erityisesti sen, että vaikka saaristo on hyvin lähellä Helsingin keskustaa, ovat saaristo ja sen historia ja luonto hyvin uniikkeja, joten kävijä tuntee kuin astuvansa uuteen maailmaan saapuessaan saarelle. Muun muassa heidän tapahtumansa kohdalla kävijät kokevat ikään kuin siirtymäriitin siirtyessään lautalla Helsingin keskustasta uniikkiin saaristoon. Heikkoudeksi Rasimus kokee erityisesti logistiikan. Erityisesti Lonnassa logistiikka oli hankalaa, Suomenlinnassa hieman helpompaa, koska Suomenlinnan lauttaan pääsee autolla. Toisena miinuksena mainitaan ajoittainen kova tuuli, jolloin erilaisia tapahtumarakenteita pitää tarkasti seurata. Lisäksi Suomenlinna Unescon maailmanperintökohteena tuo mukanaan erilaisia rajoituksia ja lupa-asioita, jotka vaikuttavat tapahtumajärjestelyihin. (Rasimus 2020.)

Rasimus mainitsee, että kävijöiltä on tullut paljon positiivista palautetta tapahtumapaikkaan liittyen muun muassa upeiden historiallisten tilojen suhteen. Saari

tapahtumapaikkana lisäksi profiloi tapahtumaa vahvasti, ja tapahtumasta puhuttaessa muistetaan usein ensimmäisenä, että se järjestetään saaristossa. (Rasimus 2020.)

Rasimus arvio, että tämänhetkisistä tapahtumakävijöistä alle 10 prosenttia on matkailijoita, sillä suurin osa kävijöistä tulee pääkaupunkiseudulta. Kansainvälisten matkailijoiden osuuden arvioidaan olevan vielä pienempi, mutta se on kasvussa. Suomessa pääkaupunkiseudun ulkopuolelle tapahtumaa on markkinoitu mm. paikallisten joogastudioiden kautta. Viime vuonna Magnesia Festival teki ensimmäisiä toimenpiteitä kansainvälisesti kohdentamalla markkinointia lähialueille, kuten Ruotsiin ja Viroon. Lisäksi kansainväliset joogaohjaajat jakavat omassa sosiaalisessa mediassaan markkinointimateriaaleja ja kuvia. (Rasimus 2020.)

Magnesia Festivalilla on tavoitteena kasvattaa kansainvälisten kävijöiden osuutta vähitellen ja enemmän orgaanisella otteella. Muun muassa vuonna 2019 kolmannes festivaalin ohjelmasta oli englanniksi. Konkreettisia mittavia suunnitelmia kansainvälistymiseen ei ole vielä tehty, sillä Rasimus toteaa, että Suomenkin sisällä on vielä kasvupotentiaalia. Yhteistyötä matkailutoimijoiden kanssa on tehty melko vähän. Majoituskumppania on pyritty saamaan muutamana vuotena, mutta se ei ole vielä onnistunut. (Rasimus 2020.)

6.2.2 SØMARK

SØMARK on vuonna 2019 ensimmäistä kertaa järjestetty trancen, teknon ja konemusiikin festivaali Vallisaarella. Festivaalilla vieraili ensimmäisenä vuotena yli 650 kävijää. Saarista juuri Vallisaari valikoitui tapahtumapaikaksi sen mystisyyden ja koskemattomuuden takia. Myös saaren historia sotilastukikohtana kiehtoi järjestäjiä, sillä esimerkiksi Euroopassa on parhaillaan trendi, jossa isoja konemusiikkitapahtumia järjestetään vanhoissa hävittäjien hangaareissa. Kohderyhmäksi tuottaja Kokkonen määrittelee tapahtumatietoiset, kaikki asiasta ja tämän tyylisestä musiikista kiinnostuneet. Vuoden 2020 SØMARK on peruttu koronavirusepidemian vuoksi. (Kokkonen 2020.)

Suurimmaksi vahvuudeksi saaristona tapahtumapaikkana Kokkonen mainitsee uniikin miljöö, joka kietoutuu saarten historian, rakennusten, infran ja luonnon ympärille vahvasti. Saaristoluontoa voi muun muassa korostaa mielenkiintoisilla valosuunnitteluratkaisilla. Heikkouksina Kokkonen kokee niin ikään logistiikan saarelle,

sääälttiuden sekä valmiin infrastruktuurin kuten sähköverkon puutteet. Lisäksi Kokkonen kokee, että erilaiset lupa-asiat tapahtumajärjestämisen suhteen ovat selkeästi hankalampia kuin järjestettäessä tapahtumaa mantereella. Esimerkiksi melurajoitusten kanssa ollaan erityisen tarkkana, koska vesi kantaa ääntä helposti esimerkiksi Suomenlinnaan, jossa on vakituista asutusta. (Kokkonen 2020.)

Festivaali sai kävijöiltä erittäin paljon positiivista palautetta tapahtumapaikan suhteen. Palautteissa korostui rohkeus tarttua haasteeseen järjestää tapahtuma saarella, jossa ei entuudestaan oikeastaan ole ollut tapahtumatarjontaa. Lisäksi Kokkonen toteaa, että he painottavat vahvasti asiakaskokemuksen merkitystä jo lipun ostosta aina saarelle saapumiseen asti. Muun muassa lautalla matkalla saareen soitettiin musiikkia DJ:n voimin, jolloin kävijät pystyivät virittäytymään festivaalitunnelmaan jo matkalla. (Kokkonen 2020.)

Kokkonen arvio, että vain pieni osa heidän festivaalikävijöistään on matkailijoita. Joitakin satunnaisia matkailijoita tuli festivaalille ikään kuin sattumalta vieraillessaan muussa tarkoituksessa Vallisaarella. Festivaalia on markkinoitu melko vähän matkailijoille, mutta kohdennettua markkinointia tehtiin viime vuonna myös Tallinnaan ja Tukholmaan. Yhteistyötä matkailualan toimijoiden kanssa ei ole vielä tehty, mutta siitä ollaan kiinnostuneita ja sitä pyritään kehittämään tulevaisuudessa.

Tulevaisuuden tavoitteena Kokkonen mainitsee pyrkimyksen tehdä tapahtumasta kansainvälinen festivaali. Kulmakivenä tähän toimivat kansainväliset artistit, jotka toimivat vetonauloina omassa genressään. Kauaskantoisena visiona Kokkonen mainitsee myös mahdollisuuden tehdä yhteisfestivaalit eri festivaalitoimijoiden kanssa, jolloin eri festivaalit ottaisivat haltuun tietyn alueen saaresta ja kävijöillä olisi mahdollisuus vieraille monessa eri tapahtumassa samalla kertaa. (Kokkonen 2020.)

6.2.3 Helsingin Merellinen Strategia 2030

Helsingin Merellinen Strategia on yksi Helsingin strategisista kärkihankkeista, jolla pyritään varmistamaan, että kaupunkistrategian merellisyyteen liittyvät tavoitteet toteutuvat. Helsingin Merellisessä Strategiassa 2030 määritellään kehittämisen tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. (Perttula 2020.)

Projektipäällikkönä toimiva Minttu Perttula kokee tämänhetkisen Helsingin saariston kulttuuritapahtumien tilan melko vähäiseksi, mutta potentiaalia on paljon. Perttula näkee

vahvuudeksi erityisesti sen, että Helsingin saaristolle ei ole muodostunut samanlaista identiteettiä kuin esimerkiksi Turun saaristolle, jolle on muodostunut vahva saaristolaisidentiteetti. Tämä luo kulttuurille valtavasti mahdollisuuksia siihen, kuinka eri saaret voisivat profiloitua ja identifioitua kulttuurin kautta. Esimerkiksi Helsinki Biennaalissa, kahden vuoden välein toistuvassa kansainvälisessä kuvataidetapahtumassa Vallisaarella, taiteilijoilla on ollut lähtökohtana tulkinnanvapaus, joka on antanut heille vapauden tulkita aluetta kiinnostavalla tavalla.

Toisena merkittävä vahvuutena Perttula toteaa saariston historian puolustusvoimien perinteisenä käyttökohteena, minkä seurauksena isot joukot ovat harjoitelleet ja hyödyntäneet saaria ja ihmiset ovat muokanneet alueen luontoa jo vuosisatoja. Näin ollen nykyäänkin, jos alueelle tulisi suurempia ihmisjoukkoja virkistäytymään tai tapahtumiin, ei se olisi varsinaista neitseelliseen luontoon kajoamista tai koskemattomille alueille tuleamista. Lisäksi lähialueen ihmiset ovat tottuneet jonkinasteiseen ääneen ja meluun, sillä Santahaminasta kuuluu jatkuvasti ammustojen ääniä, laivat kulkevat päivittäin ohitse ja helikopterit lentävät lähialueella, ja tämä tuo eräänlaista sosiaalista kestävyyttä. (Perttula 2020.)

Heikkoudeksi Perttula mainitsee puutteellisen infrastruktuurin saarilla, jolloin tapahtumat usein joutuvat melko alkeellisiin olosuhteisiin. Lisäksi saarella on kokonaisuudessaan kallista järjestää tapahtumia, sillä esimerkiksi jos tarvitsee järjestää tilauskuljetus tapahtumakävijöille, vie se suuren osan tapahtumabudjetista. Hankaloittavana tekijänä on myös se, että monet saarista ovat erittäin suojeltuja kulttuuri- ja luonnonympäristöjä, mikä saattaa vaikeuttaa lupa-asioita. Tämä näkyy lisäksi siinä, että saaristoon saattaa liittyä vahvojakin konservatiivisia mielikuvia siitä, mitä saaristossa ylipäätään saisi tehdä. (Perttula 2020.)

Yksi Helsingin Merellisen Strategian merkittävimpiä toimenpiteitä on Helsinki Biennaalin järjestäminen Vallisaareen. Perttula näkee Biennaalin eräänlaisena veturina sille, että taide- ja kulttuuritapahtumia järjestettäisiin vielä enemmän saaristossa, niitä pystyttäisiin markkinoimaan yhdessä Biennaalin kanssa ja sen välivuosina saaristoon pystyttäisiin tuomaan kulttuurisisältöjä. Lisäksi tapahtumat pystyisivät hyödyntämään Biennaalia varten kunnostettuja tiloja. (Perttula 2020.) Ensimmäinen Helsinki Biennaali oli tarkoitus järjestää kesällä 2020, mutta se siirtyi vuodelle 2021 koronavirusepidemian vuoksi (HAM 2020).

Yhtenä ehdotuksena sähköisestä kyselystä tuli saarten profiloiminen niiden käyttöperiaatteiden perusteella. Perttulan mukaan eri saarten profilointi on vahvasti sisäänkirjoitettuna Merelliseen Strategiaan ja profilointia vahvistetaan jatkuvasti. Tavoitteena on, että Helsingin saaristossa on joukko profiililtaan erilaisia, mutta vahvan profiilin omaavia saaria. Täten kävijät pystyvät paremmin tekemään valinnan vierailukohteiden välillä sen perusteella, mitä heillä on aikomuksena tehdä saarella. Hyötynä nähdään myös se, että mitä vahvempi profiili kullakin saarella on, sitä vähemmän ne kilpailevat keskenään. Perttula näkeekin, että kulttuurilla ja taiteella on suuri rooli siinä, millaiseksi Helsingin saaristo sisällöltään ja kukin saari profiililtaan muodostuu. (Perttula 2020.)

Sähköisestä kyselystä ilmeni, että suuri osa saarista olisi kiinnostunut tekemään enemmän yhteistyötä toisten saarten kanssa. Perttulan mukaan yhteistyötä on kehitetty paljon ja Helsingin kaupungilla on toimivat yritys yhteistyöryhmät ja merellisten kumppanien ryhmät. Hän mainitsee, että yhteistyötä voisi tietenkin tehdä enemmänkin, mutta haasteena on, että saarten välillä on vielä hieman kilpailuasetelmaa ja yrittäjät joutuvat miettimään myös omaa asemaansa yhteistyöprojekteissa. Helsingin kaupunki haluaa kuitenkin ehdottomasti edistää saarten välistä yhteistyötä muuan muassa vesiliikenteen ja sen reittien kehittämisellä sekä yhteismarkkinoinnilla. (Perttula 2020.)

Helsinki on kehittämässä uutta Ahti-sovellusta, joka tuo yhteen merellisen pääkaupunkiseudun kiinnostavimmat palvelut ja kohteet. Syksyllä julkaistussa testiversiossa ei sovelluksessa ole Tapahtumat/Events-valikkoa, josta näkisi ajankohtaista tapahtumatarjontaa saarilla. Mainitsin asiasta Perttulalle haastattelussa, ja hän näki ehdotuksen lisätä ajankohtainen tapahtumatarjonta sovellukseen hyvänä ideana. (Perttula 2020.)

Koronaviruksen merkittävimpana vaikutuksena saariston matkailuun Perttula mainitsee ulkomaalaisten matkailijoiden osuuden ja kansainväliset tavoitteet. Perttulan mukaan monet kansainväliset ryhmät ovat peruneet tulonsa ja lisäksi tapahtumat, kuten Helsinki Biennaali, ottavat kovia iskuja kansainvälisessä lanseerauksessa. Perttula toteaa, että mikäli Helsinki Biennaali pystytään järjestämään tänä vuonna, on ulkomaalaisten matkailijoiden osuus vähäinen. Toisaalta kotimainen kysyntä voi kasvaa ja olla suurta loppukesästä, sillä merelliset kohteet ja luontokohteet ovat vetovoimaisia tällaisena aikana. (Perttula 2020.)

7 Johtopäätökset ja kehittämissuhteet

Kyselytulosten ja Perttulan haastattelun perusteella voidaan todeta, että kulttuuritapahtumien tarjonta on Helsingin saaristossa potentiaaliin nähden vähäinen. Kulttuuritapahtumat ovat keskittyneet tietyille saarille, joista kyselyn perusteella aktiivisimmat kulttuuritapahtumien tarjonnaltaan ovat Suomenlinna, Lonna, Seurasaari ja Mustasaari. Lisäksi Vallisaari on viime vuosina alkanut nousta yhä potentiaalisemmaksi kulttuuritapahtumien tapahtumapaikaksi muun muassa Helsinki Biennaalin tehtyjen toimenpiteiden ja suunnitelmien vuoksi. Vastanneista Valkosaari ja Uunisaari ovat selkeästi keskittyneet enemmän yksityistapahtumiin ja ravintolatoimintaan. Lekholmen on kirkon leirikeskus ja suuri osa saaren kesästä täyttyy rippikoululeireistä. Pihlajasaarella, Kalliosaaressa ja Pikku Leikosaarella ei järjestetä ollenkaan tapahtumia, vaan ne toimivat pääasiallisina luontokohteina.

Helsingin saaristossa on paljon potentiaalia kulttuuritapahtumien tapahtumapaikkana, mutta sijainti, historia ja suojeltu luonto tuovat mukanaan myös haasteita. Alle olen koonnut SWOT-analyysin haastattelujen, kyselytulosten ja omien johtopäätösten perusteella saaristosta tapahtumapaikkana.

<p>VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uniikki luonto • Helsingin saaristolla ei vielä vahvaa omaa profiilia • Lähtökohtana taiteelle ja kulttuurille: Tulkinnanvapaus • Upeat historialliset rakennelmat ja tilat • Puolustusvoimat ja suuret ihmisjoukot toimineet saarilla vuosikautia - ei niin sanottua neitseelliseen luontoon kajoamista 	<p>HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puutteellinen infrastruktuuri • Kallista järjestää tapahtumia (kävijöiden kuljetukset, infran tuominen saarelle jne.) • Meluun liittyvät rajoitukset – vesi kantaa ääntä hyvin, osalla saarilla vakituista asutusta • Osa saarista erittäin suojeltuja – lupa-asiat mutkikkaita • Sääalltius
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laajat mahdollisuudet kulttuurin kannalta – kulttuurin ja tapahtumien avulla voitaisiin profiloita saaria paremmin omanlaisikseen • Tämän hetkinen kulttuuritapahtumien tarjonta vähäinen -> Paljon mahdollisuuksia uusille, innovatiivisille tapahtumille 	<p>UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koronapandemian vaikutukset tapahtumajärjestämiseen ja kansainväliseen matkailuun – mahdollisia pitkäaikaisia vaikutuksia matkailualalle • Sään äkilliset muutokset

Kuvio 16. SWOT-analyysi Helsingin saaristo tapahtumapaikkana.

Sähköiseen kyselyyn vastanneista 60 % näki kulttuuritapahtumien merkityksen saaren vetovoimatekijänä vähäisenä. Visit Finlandin tekemässä tutkimuksessa (2018) pääkaupunkiseudun tärkeimmiksi vetovoimatekijöiksi ulkomaisista matkailijoista 35 % koki kulttuurin ja viihteen ja 37 % prosenttia koki luonnon suurimpana vetovoimatekijänä. Visit Finlandin tutkimukseen vastanneista suurin osa (53 %) oli 24–44-vuotiaita. (Visit Finland 2018). Yleisesti keski-ikä festivaaleilla on 23–32 vuoden välillä. (Vuorijärvi-Ketola 2017). Tämän hetken yksi suurimmista matkailun trendeistä on *Travel to show – Matkusta näyttääksesi*, jossa matkustamisen syynä on visuaalisten, Instagram-kuvan arvoisten hetkien kokeminen ja jakaminen. Instagramin käyttäjistä 64 % on 18–34-vuotiaita. (Clement, 2020). Voimmekin näiden tietojen pohjalta todeta, että kiinnostavien kulttuuritapahtumien lisääminen Helsingin saaristossa olisi erittäin potentiaalinen vetovoimatekijä erityisesti nuorten ulkomaisten matkailijoiden kannalta.

Kyselyyn vastanneista kaksi kolmasosaa (66 %) aikoi kehittää kulttuurimatkailua ja tapahtumamatkailua tulevaisuudessa ja 33 % vastanneista ei näe tarvetta kehittää näitä osa-alueita. Tämä on ymmärrettävää, sillä saaret, joilla ei ole aikomuksena kehittää kulttuuri- ja tapahtumamatkailua, elävät lähinnä yksityistapahtumista ja ravintolapalveluista tai toimivat kirkon leirisaarina. Konkreettisia toimenpiteitä kulttuuri- ja tapahtumamatkailun kehittämiseen mainitaan esimerkiksi aktiivisempi yhteistyö tapahtumatuottajien kanssa, yhteistyö Helsingin kaupungin, matkailuorganisaatioiden ja yrittäjien kanssa, yleisön ottaminen mukaan suunnittelemaan saaren toimintaa, markkinoinnin tehostaminen ja uudenlaisen sisällön luominen.

Olisi kuitenkin hyvä huomioida, että vaikka tietty saari toimisi tällä hetkellä pääasiallisesti luontokohteena, ei sen tulisi poissulkea kulttuurin mahdollisuuksia saaren elävöittäjänä. Pienimuotoisia tapahtumia voitaisiin silti järjestää saarella luontoa kunnioittaen ja suojellen ja saarelle voitaisiin tuoda taideinstallaatiota ja valotaideteoksia, jotka korostaisivat saaren uniikkia luontoa. Tämä lisäisi luontokohteiden kiinnostavuutta ja näin kävijäkunta laajenisi luontomatkailijoista kulttuurimatkailijoihin. Kuten aiemmin mainittu, Visit Finlandin mukaan kulttuurimatkailu on yksi nopeimmin kasvavista matkailun osa-alueista 15 % vuosikasvulla (Business Finland 2020). Täten kulttuuritarjontaan panostaminen myös luontokohteissa olisi matkailun kannalta otollista.

Infopisteitä löytyy vain neljältä saarelta yhdestätoista vastanneesta. Niiltä saarilta, joilla infopisteet löytyvät, matkailijat on huomioitu hyvin esimerkiksi: asiakaspalvelijoiden kielitaitoon on kiinnitetty huomioita ja esitteitä löytyy monilla kielillä. Helsingin kaupunki

on kehittämässä uutta Ahti-sovellusta, joka tuo yhteen merellisen pääkaupunkiseudun kiinnostavimmat palvelut ja kohteet. Sovelluksesta löytyy kunkin saaren perustiedot ja palvelut sekä suomeksi että englanniksi, joten yleinen infopiste jokaisella saarella ei välttämättä ole sovelluksen julkistettua välttämätön. Toisaalta ikääntyneemmät kävijät ja matkailijat eivät välttämättä koe mielekkääksi käyttää puhelinsovellusta, jolloin yleinen infopiste saarilla olisi hyödyksi.

Tapahtumajärjestäjien haastattelujen pohjalta kävi ilmi, että myös he ovat erittäin kiinnostuneita tapahtumiensa kansainvälistymisestä. Kuitenkin mainitaan, että myös kotimaan sisällä nähdään kasvupotentiaalia. Tapahtumajärjestäjät näkevät saaren uniikkina ja erilaisena tapahtumapaikkana, joka profiloi tapahtumaa vahvasti ja herättää kävijöissä paljon kiinnostusta. Yhteistyötä matkailutoimijoiden kanssa tehdään tällä hetkellä vähän ja sitä toivotaan tulevaisuudessa enemmän. (Kokkonen 2020; Rasimus 2020.)

Helsingin Merellisessä Strategiassa tapahtumat ja niiden kehittäminen on nostettu suureen rooliin, koska Helsingin saariston potentiaali tapahtumapaikkana nähdään erittäin vahvana. Yksi merkittävimpiä Strategian toimenpiteitä on Helsinki Biennaalin järjestäminen Vallisaareen. Merellisen Strategian projektipäällikkö näkee Biennaalin veturina sille, että taide- ja kulttuuritapahtumia järjestettäisiin enemmän saaristossa. Helsinki aikoo myös tehdä yhä enemmän yhteistyötä niin muiden tapahtumien kuin kulttuuritoimijoidenkin kanssa, jotka operoivat saaristossa. Tapahtumajärjestämiseen soveltuvaa infrastruktuuria aiotaan kehittää sellaisissa saarissa, jotka kestävät tapahtumakäyttöä. (Perttula 2020.)

Koronaviruspandemian vaikutukset Helsingin saariston matkailuun ja matkailuun yleisesti ovat merkittäviä. Helsingin Merellisen Strategian projektipäällikkö Perttula mainitsee suurimpina vaikutuksina ulkomaalaisten matkailijoiden osuuden vähenemisen ja kansainvälisiin tavoitteisiin liittyvien toimenpiteiden hankaloitumisen (Perttula 2020.) Maailmanlaajuisesti on arvioitu, että vuonna 2020 kansainvälinen matkailu laskee 60–80 prosentilla. (UNWTO, 2020).

Saarten parempi profiloiminen kulttuurin avulla on suuri mahdollisuus Helsingin saaristolle. Esimerkiksi Vallisaari voitaisiin nähdä erityisen potentiaalisena tapahtumien vetonaulana tulevaisuudessa. Myös monilla muilla saarilla on potentiaalia profiloitua paremmin kulttuurin ja tapahtumien avulla. Tarvitaan vain innovatiivisia ideoita ja

konkreettisia toimenpiteitä tapahtumista ja kulttuuri- ja taidemuodoista, jotka soveltuvat saaristoluontoon. Saarten infrastruktuurin, vesiliikenteen ja yleisen tietoisuuden lisäämisellä myös tapahtumajärjestäjät todennäköisesti kiinnostuisivat enemmän saariston mahdollisuudesta tapahtumapaikkana.

Kehittämisehdotuksia Helsingin saariston kulttuuri- ja tapahtumamatkailun kehittämiseen:

- Saarten vahvempi profiloiminen omanlaisikseen ja kulttuurin ja tapahtumien hyödyntäminen profiloimisessa. Tärkeää on, että eri saarten profiilit näkyvät vahvasti myös markkinoinnissa.
- Tapahtumiin tarvittavan infrastruktuurin parantaminen saarilla, jotka nähdään potentiaalisina tapahtumapaikkoina.
- Luonnon hyvinvointivaikutusten korostaminen kulttuurin kautta – luonnon ja kulttuurin uudenlainen yhdistäminen (uusia hyvinvointifestivaaleja, kulttuurin kokeminen saaristoluontoa hyödyntäen).
- Paremman vesiliikenneverkoston luominen eri saarten välillä island hopping -tyylillä (Tapahtumaideana: Sauna hopping, koe suomalainen sauna eri Helsingin saariston saarilla).
- Valotaiteen hyödyntäminen saaristoluonnon korostamisessa, voisiko osia LUX Helsingistä tuoda saaristoon?
- Monen eri tapahtuman yhteisfestivaali yhdellä saarella – koe kokonaisvaltainen kulttuurikokemus vierailemalla eri tapahtumissa eri osissa saarta.
- Tapahtumien ja muiden kulttuurisisältöjen lisääminen matalasesongin aikana.
- Ajankohtaisen tapahtumatarjonnan lisääminen tulevaan Ahti-sovellukseen, joka tuo yhteen merellisen pääkaupunkiseudun kiinnostavimmat palvelut ja kohteet.
- Eri saarten aktiivisen yhteistyön ylläpitäminen – uusia, innovatiivisia menetelmiä yhteistyön kehittämiseen.

8 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä kattava kartoitus Helsingin saariston tämänhetkisten kulttuuritapahtumien tilasta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista matkailun näkökulmasta.

Kulttuuritapahtumien määrä eri Helsingin saariston saarilla vaihtelee merkittävästi. Sähköisen kyselyn perusteella aktiivisimmin kulttuuritapahtumia järjestetään Suomenlinnassa, Lonnassa, Seurasaarella ja Mustasaarella. Eniten tapahtumia järjestetään kesällä, aktiivisimpana tapahtumakuukautena elokuu, heti perässään kesä-heinäkuu. Tapahtumien merkitys saaren vetovoimatekijänä nähdään suurimmassa osassa saaria tällä hetkellä vähäisenä. Helsingin saaristossa nähdään olevan paljon potentiaalia kulttuuritapahtumien tarjonnan lisäämiseen ja kulttuuri- ja tapahtumamatkailua aiotaankin kehittää tulevaisuudessa.

Alun perin ajatuksena oli käyttää yhtenä tutkimusmenetelmänä benchmarkingia, jolloin tavoitteena olisi ollut tutkia Tukholman ja Oslon saariston kulttuuritapahtumien tarjontaa. Tämä olisi vaatinut syvää perehtymistä aiheeseen ja lisäksi eri asiantuntijoiden haastatteluja, mutta ajan puutteen vuoksi tätä menetelmää ei pystytty käyttämään. Mikäli tekisin tutkimuksen uudestaan, haluaisin ehdottomasti käyttää benchmarkingia tutkimusmenetelmänä.

Lisäksi tulin siihen tulokseen, että tekemäni sähköinen kysely olisi suunnattu enemmän saarille, joilla järjestetään jo jonkinlaisia tapahtumia. Jos tekisin tutkimuksen uudestaan, tekisin kaksi eri kyselyä: yhden saarille, joissa jo nyt järjestetään tapahtumia ja erillisen kyselyn saarille, joissa ei järjestetä ollenkaan tapahtumia. Täten voisin tarkemmin paneutua siihen, miksi tietyillä saarilla ei järjestetä ollenkaan tapahtumia ja miten he näkevät saaren tulevaisuuden kulttuuritapahtumien tarjonnan kannalta.

Sähköiseen kyselyyni vastattiin kahdentoista Helsingin saariston saaren puolesta ja tutkittavia saaria oli alun perin tarkoitus olla 21. Täysin todenmukaisen ja kattavan kokonaiskuvan saamiseksi tarvittaisiin näiltä yhdeksältä puuttuvalta saarelta tietoa kulttuuritapahtumien nykytilasta ja tulevaisuuden suunnitelmista tarjonnan kehittämiseksi. Lisäksi olisi hyödyllistä selvittää tapahtumiin soveltuvan infrastruktuurin nykytila kunkin saaren kohdalta ja verrata tätä saaren luonnon ja maaperän kestävyys-

tapahtumakäytössä. Täten voitaisiin selvittää paremmin juuri mitkä saaret ovat erityisen soveltuvia kulttuuritapahtumien tarjonnan lisäämiseen.

Itselleni työn tekeminen oli erityisen hyödyllistä, sillä pääsin syventymään paremmin matkailualan ajankohtaisiin tilastoihin, käsitteisiin ja tärkeisiin teemoihin ja trendeihin. Tämä toimii hyvänä pohjana ensi syksyllä alkaviin maisteriopintoihini, jossa yhdistyvät matkailu, kulttuuri ja kansainvälisyys. Työn aihe oli itselle kiinnostava ja into työn tekemiseen säilyi läpi prosessin. Tulevaisuuden tavoitteenani on työskennellä kulttuurimatkailun parissa tuottaen uniikkeja elämyksiä matkailijoille yhdistellen kulttuuria ja luontoa. Helsingin saaristossa ja siellä järjestettävissä tapahtumissa yhdistyvät juuri nämä elementit. Opinnäytetyö eteni tiiviissä aikataulussa. Saadut tulokset olivat kiinnostavia ja jopa yllättäviä itselleni työn tekijänä, sillä aiempia tutkimuksia samasta aiheesta ei ole, joten vertailukohtia tai olettamuksia ei oikeastaan ollut.

Tämän työn avulla saatiin konkreettista tietoa Helsingin saariston eri saarten kulttuuritapahtumien tarjonnasta, josta aikaisempaa koottua tietoa löytyy hyvin vähän. Tämä tieto on tärkeää, jotta voidaan kehittää kulttuuritapahtumien tarjontaa ja kulttuurimatkailua Helsingin saaristossa. Työ on hyödyllinen tilaajalle, joka jakaa aktiivisesti tietoa kulttuurimatkailun ajankohtaisista trendeistä ja mahdollisuuksista sekä tuottaa ehdotuksia toimenpiteistä kulttuurimatkailun kehittämiseksi kaupunkialueilla. Lisäksi tutkimuksesta on hyötyä Helsingin Merelliselle Strategialle, jolle tämä työ ja sen tulokset välitetään. He voivat tulosten pohjalta laatia kehityssuunnitelmia saariston kulttuuritapahtumien tarjonnan kehittämiseksi ja halutessaan syventää ja laajentaa tutkimusta.

Helsingin saaristo on kokonaisvaltaisesti ainutlaatuinen kohde. Toivottavasti yhä useampi tapahtumatuottaja näkee saariston mahdollisena tapahtumapaikkana tapahtumalleen ja yhä useampi kotimaan ja kansainvälinen matkailija valitsee vierailukohteekseen tämän uniikin saarten kokonaisuuden ja kulttuuria hyödynnetään saariston elävöittäjänä yhä enemmän. Potentiaalia Helsingin saaristossa on paljon, ja tarvitaan vain luovia ideoita, konkreettisia toimenpiteitä ja uskallusta hypätä tuntemattomaan, jotta tämä upea mosaiikkisten saarten kokonaisuus pääsee täyteen potentiaaliinsa.

Lähteet

Business Finland 2020. Culture Finland – Kulttuurimatkailun katto-ohjelma.
<<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/tuotekehitys-ja-teemat/kulttuurimatkailu/>> (luettu 29.3.2020).

Clement, J. 2020. Instagram: distribution of global audiences 2020, by age group. Statista. <<https://www.statista.com/statistics/325587/instagram-global-age-group/>> (luettu 25.4.2020).

Culture Tourism for City Breakers 2020. Mikä on CTCB?.
<<https://ctcb.metropolia.fi/mika-ctcb/>> (luettu 7.3.2020).

Edelheim, Johan & Ilola, Heli 2017. Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Lapland University Press. Rovaniemi.
<https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63093/Matkailututkimuksen_avainkasitteet_pdfA.pdf> (luettu 7.3.2020).

Hahtola, Heidi & Äijälä, Jussi-Petteri 2015. Tapahtumien Oulu. Tapahtumien vaikuttavuus ja tapahtumiin liittyvä yritystoiminta Oulussa. <https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=40bfc4da-f7c0-4c7c-bd28-7df4b2d91bef&groupId=6281062> (luettu 20.3.2020).

HAM 2020. Nykytaidetahtuma Helsinki Biennaali siirtyy vuodelle 2021. Uutinen. <<https://helsinkibiennaali.fi/story/nykytaidetahtuma-helsinki-biennaali-siirtyy-vuodelle-2021/>> (luettu 5.5.2020).

Helsingin kaupungin liikuntavirasto – merellinen osasto 2010. Saaristo-opas.
<https://www.hel.fi/hel2/Helsinginseutu/liitteet/Saaristo_opas.pdf> (luettu 25.3.2020).

Helsingin kaupunki 2019. Helsingin Merellinen Strategia 2030. <<https://www.hel.fi/static/kanslia/elo/merellinen-strategia-2030.pdf>> (luettu 14.3.2020).

Helsingin kaupunki 2020. Kurssit, harrastusryhmät ja yleisötilaisuudet perutaan. <<https://www.hel.fi/uutiset/fi/kulttuurin-ja-vapaa-ajan-toimiala/kurssit%2C-harrastusryhmat-ja-yli-100-hengen-yleisotilaisuudet-perutaan>> (luettu 14.3.2020).

Jänkälä, Susanna 2019. Toimialaraportit: Matkailu. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2019:3. TEM. Helsinki.
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161292/TEM_3_2019_Matka-ilun_toimialaraportti.pdf> (luettu 7.3.2020).

Luukka, Teemu & Kukkonen, Laura 2020. Yli 500 hengen tilaisuudet perutaan, harrastustoiminnan rajoittamista suositellaan – lue täältä kaikki hallituksen päätökset koronavirukseen liittyen. Helsingin Sanomat, 12.3.2020.
<<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006436431.html>> (luettu 14.3.2020).

Magnesia Festival 2020. Magnesia Festivaalia ei järjestetä kesällä 2020 – Heartful Revolution kuitenkin jatkuu. <<https://magnesiafestival.com>> (luettu 10.5.2020)

Malminen, Ulla 2017. Helsingin saaristo tarjoaa historiaa ja elämyksiä – Yrittäjät kamppailevat oikuttelevan sään armoilla. Yle Uutiset, 23.7.2017. <<https://yle.fi/uutiset/3-9736857>> (luettu 25.3.2020).

Matkailun edistämiskeskus (MEK) 2014. Kulttuurimatkailun kehittämisstrategia kansainvälisille markkinoille 2014–2018. Matkailun edistämiskeskus ja Visit Finland. <<http://www.kulmat.fi/images/tiedostot/Kulttuurimatkailun-kehittamisstrategia-2014-20183.pdf>> (luettu 4.4.2020).

Riipinen, Kirsi 2019. Helposti merelle ja saariin – Reittioppaassa 26 saarikohdetta. Helsingin kaupunki. <<https://www.hel.fi/uutiset/fi/kaupunginkanslia/helposti-merelle-ja-saariin-reittioppaassa-26-saarikohdetta>> (luettu 1.4.2020).

Rinta-Koivula, Noora 2019. Instagram FLOW -festivaalin ulkoisena kontaktipisteenä. Pro Gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto. <<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/105687/1557918672.pdf?sequence=1&isAllowed=y>> (luettu 14.3.2020).

Savonlinnan Oopperajuhlat 2020. Oopperajuhlat siirtyy kesään 2021 hallituksen linjauksen mukaisesti – Tämän kesän lippuvaraukset siirtyvät suoraan vuoden päähän. <https://operafestival.fi/2020/04/juhlat_siirtyy/> (luettu 22.4.2020).

STT INFO 2020. Savonlinnan Oopperajuhlat. <<https://www.sttinfo.fi/uutishuone/savonlinnаноopperajuhlat/r?publisherId=4164>> (luettu 22.4.2020).

Suomen virallinen tilasto (SVT) 2020. Suomalaisten matkailu. Tilastokeskus. Helsinki <<https://www.stat.fi/til/smat/kas.html>> (luettu 7.3.2020).

Thynell, Tuulia & Tolonen, Laura 2020. Festivaalikesä 2020 peruttiin kesä- ja heinäkuulta: tapahtumien kattojärjestö sai toivomansa linjauksen, ruokayrittäjän kaikkien aikojen kesä muuttui täysin. Yle Uutiset, 22.4.2020. <<https://yle.fi/uutiset/3-11317919>> (luettu 22.4.2020).

UNESCO 2017. What is meant by “cultural heritage”? Culture. <<http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/illicit-trafficking-of-cultural-property/unesco-database-of-national-cultural-heritage-laws/frequently-asked-questions/definition-of-the-cultural-heritage/>> (luettu 21.3.2020).

UNWTO 2019. International Tourism Highlights - 2019 Edition. <<https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152>> (luettu 26.3.2020).

UNWTO 2020. International tourist numbers could fall 60-80% in 2020, UNWTO Reports. <<https://www.unwto.org/news/covid-19-international-tourist-numbers-could-fall-60-80-in-2020>> (luettu 7.5.2020).

Visit Finland 2019a. Suomen matkailuvienti kasvoi miljardilla eurolla vuodessa. Uutinen. <<https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2019/visit-finland/suomen-matkailuvienti-kasvoi-miljardilla-eurolla-vuodessa/>> (luettu 21.3.2020).

Visit Finland 2019b. Matkailu vientialana infograafi 2019. <<https://www.businessfinland.fi/494339/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2020/2019-matkailu-vientialana-infograafi.pdf>> (luettu 21.3.2020).

Visit Finland 2017. Finpro segmentation Cross country summary. <<https://www.businessfinland.fi/490663/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2017/2017-segmentation-cross-country-summary.pdf>> (luettu 26.3.2020).

Visit Finland 2018. Matkailun suuralueet – Pääkaupunkiseutu 2018. <<https://www.businessfinland.fi/4a5d1c/contentassets/321be2a88f064af69a6bd3b9fb1217e1/matkailun-suuralueet---paakaupunkiseutu-2018.pdf>> (luettu 22.3.2020).

Visit Finland 2020. Tuotesuosituksien Kulttuurimatkailutuotteet. Culture Finland. <<https://www.businessfinland.fi/49182b/globalassets/finnish-customers/02-build-your-network/visit-finland/julkaisut/cf-tuotesuosituksien.pdf>> (luettu 26.3.2020).

Vuorijärvi-Ketola, Eija 2017. Tiesitkö tämän festareista? OP Media. <<https://op.media/teemat/trendit-ja-ilmiot/tiesitko-taman-festareista-72ff846ceddf42da8d530bb76caca683>> (luettu 25.4.2020)

Yle 2009. Puolustusvoimien saarten muuttaminen siviilikäyttöön hidasta. Yle Uutiset 22.5.2009. <<https://yle.fi/uutiset/3-5255668>> (luettu 25.3.2020).

Haastattelut

Kokkonen, Juha 2020. Tuottaja. Sørmark Events. Haastattelu: 25.3.2020.

Perttula, Minttu 2020. Projektipäällikkö. Helsingin Merellinen Strategia 2030, Helsingin Kaupunki. Haastattelu: 22.4.2020.

Rasimus, Mari 2020. Toimitusjohtaja & Vastaava tuottaja. Magnesia Festival Oy. Haastattelu: 6.2.2020.

Liitteet

Liite 1: Sähköinen kyselytutkimus

Kyselyssä oli muutamia eri vastauspolkuja riippuen vastaajan antamista vastauksista. Eri polut näkyvät kuvissa vastausten perässä seuraavasti: >> jatka sivulle Sivu x.

Helsingin saariston kulttuuritapahtumat matkailun
vetovoimatekijänä

0 %

Sivu 1

Hei!

Kyselyn tavoitteena on tehdä kattava kartoitus Helsingin saariston tämän hetkisestä kulttuuritapahtumien tilasta ja niiden potentiaalista alueen matkailuun. Kysely on osa Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon tutkinto-ohjelman opinnäytetyötä, joka käsittelee Helsingin saaristossa järjestettäviä kulttuuritapahtumia matkailun vetovoimatekijänä. Työn tilaajana toimii neljän ammattikorkeakoulun (Metropolia, Haaga-Helia, LAB ja Jamk) välinen kulttuurimatkailun kehittämishanke Culture Tourism for City Breakers. Tarkempaa tietoa hankkeesta löydät osoitteesta:
<https://ctcb.metropolia.fi/>

Kysely täytetään anonymisti, ja vastauksia käsitellään luottamuksellisesti. Opinnäytetyö julkaistaan kaikille avoimessa alustassa Theseuksessa (www.theseus.fi), johon kootaan Suomen ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt.

Kyselyn vastaamiseen menee noin 10-20 minuuttia. Kysely on auki 10 päivää, aikavälillä 3.-12.4.2020.

Kiitos osallistumisesta!

Mikäli sinulla herää jotain kysyttävää, voit olla yhteydessä:
veera.nurminen@metropolia.fi
Kulttuurituotannon opiskelija, Metropolia AMK

Sivu 2

Mitä saarta edustat? *

Sivu 3

Järjestetäänkö saarellanne tapahtumia? *

☐ Kyllä

☐ Ei » jatka sivulle Sivu 10

Sivu 4

Kuinka monta tapahtumaa keskimäärin saarella järjestetään vuodessa (pois lukien yksityiset tapahtumat)? *

Sivu 2

Mitä saarta edustat? *

Sivu 3

Järjestetäänkö saarellanne tapahtumia? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei » jatka sivulle Sivun 10

Sivu 4

Kuinka monta tapahtumaa keskimäärin saarella järjestetään vuodessa (pois lukien yksityiset tapahtumat)? *

Sivu 5

Kuinka suuri osa näistä tapahtumista on kulttuuritapahtumia? *

Sivu 6

Mihin vuoden aikaan tapahtumat keskittyvät? *

- ☐ Kesä
- ☐ Syksy
- ☐ Talvi
- ☐ Kevät

Sivu 7

Missä kuukaudessa järjestetään eniten tapahtumia? *

- ☐ Tammikuu
- ☐ Helmikuu
- ☐ Maaliskuu
- ☐ Huhtikuu
- ☐ Toukokuu
- ☐ Kesäkuu
- ☐ Heinäkuu
- ☐ Elokuu
- ☐ Syyskuu
- ☐ Lokakuu
- ☐ Marraskuu
- ☐ Joulukuu

Sivu 8

Oletteko pyrkineet lisäämään tapahtumia matalasesongin aikana?

Sivu 9

Mitkä tahot toimivat tapahtumajärjestäjinä saarella? *

Sivu 10

Millaiset kulkuyhteydet saarelle on? *

- ☐ Julkinen liikenne
- ☐ Yksityinen laivaliikenne
- ☐ Muu, mikä?

Sivu 11

Kuinka tyytyväisiä olette tämän hetkiseen kulkuyhteyksien tilaan? *

- ☐ 1 – Erittäin tyytymätön
- ☐ 2 – Jokseenkin tyytymätön
- ☐ 3 – Jokseenkin tyytyväinen
- ☐ 4 – Erittäin tyytyväinen » jatka sivulle Sivun 13

Sivu 12

Miten kulkuyhteyksiä tulisi kehittää?

Sivu 13

Onko saarellanne yleistä Infopistettä? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei » jatka sivulle Sivun 15

Sivu 14

Kuinka kansainväliset matkailijat on huomioitu Infopisteellä?

Sivu 15

Millaisia opasteita käytätte / tapahtumat käyttävät julkisten tapahtumien yhteydessä?

Sivu 16

Millä tavoin tiedotatte tapahtumista?

Sivu 17

Markkinoitteen tapahtumianne kansainvälisille matkailijoille?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei » jatka sivulle Sivun 19

Sivu 18

Miten ja missä kanavissa markkinoitte tapahtumianne kansainvälisille matkailijoille?

Sivu 19

Kuinka paljon yhteistyötä teette muiden Helsingin saarten kanssa?

- ☐ Ei ollenkaan » jatka sivulle Sivun 21
- ☐ Satunnaisesti
- ☐ Aktiivisesti

Sivu 20

Millaista yhteistyötä teette?

Sivu 21

Toivoisitteko enemmän yhteistyötä toisten saarten kanssa? Jos kyllä, millaista?

Sivu 22

Miten näette saaren kulttuuritapahtumien tarjonnan tilan tällä hetkellä? *

- ☐ Vähäinen
- ☐ Kohtalainen
- ☐ Monipuolinen
- ☐ Erittäin monipuolinen

Miten näette saaren kulttuuritapahtumien tarjonnan tilan tulevaisuudessa?

Sivu 23

Miten näette tapahtumien merkityksen saaren vetovoimatekijänä tällä hetkellä? *

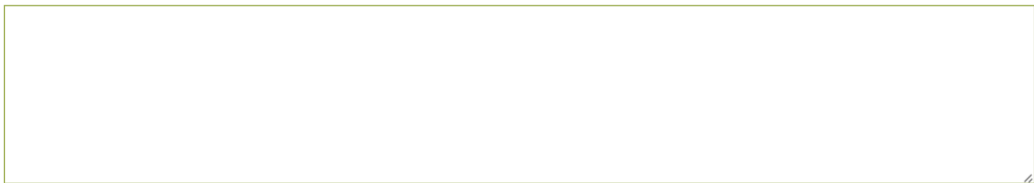
- ☐ Vähäinen
- ☐ Kohtalainen
- ☐ Merkittävä
- ☐ Erittäin merkittävä

Miten näette tapahtumien merkityksen saaren vetovoimatekijänä tulevaisuudessa?

Sivu 24

Miten näette kotimaan matkailijoiden ja kansainvälisten matkailijoiden osuuden saaren tapahtumien kävijämäärissä tulevaisuudessa? *

Sivu 25

Onko teillä aikomuksena kehittää tapahtumamatkailua tulevaisuudessa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Sivu 26

Onko teillä aikomuksena kehittää kulttuurimatkailua tulevaisuudessa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei » jatka sivulle Sivun 28

Sivu 27

Millaisilla konkreettisilla toimenpiteillä aiotte päästä tavoitteisiinne?

Sivu 28

Vapaita kommentteja, kehittämissuhteita yms.

Liite 2: Haastattelukysymykset, Magnesia Festival

Haastattelukysymykset Magnesia Festival, Mari Rasimus, Toimitusjohtaja, 6.2.2020

1. Kerro hieman tapahtumastanne: mikä, missä, kenelle?
2. Miksi päätitte järjestää tapahtumanne juuri Helsingin saaristossa?
3. Vuoteen 2018 asti Magnesia Festival järjestettiin Lonnän saarella, mutta sen jälkeen se on järjestetty Suomenlinnassa. Mitkä olivat pääsyyne vaihtaa tapahtumapaikkaa?
4. Mitkä ovat mielestänne saariston plussat ja miinukset tapahtumapaikkana?
5. Millä tavoin saaristo tapahtumapaikkana vaikuttaa tapahtumajärjestelyihin?
6. Miten olette kokeneet yhteistyön saaren yhteyshenkilöiden kanssa?
6. Oletteko huomanneet tapahtuman herättävän erityistä kiinnostusta sen tapahtumapaikan vuoksi?
7. Minkälaista palautetta olette saaneet tapahtumakävijöiltä tapahtumapaikan suhteen?
8. Arviolta kuinka suuri osa kävijöistänne on matkailijoita (sekä kotimaan matkailijat, että kansainväliset)?
9. Oletteko markkinoineet tapahtumaa matkailijoille (sekä kotimaan, että kansainväliset matkailijat)? Jos olette, miten markkinoitte tapahtumaanne, millä alustoilla, millä kielillä?
10. Teettekö yhteistyötä joidenkin matkailutoimijoiden kanssa (esim. majoituspalvelut, Helsinki Marketing)?
11. Mitkä ovat tulevaisuuden suunnitelmat Magnesia Festivalin kansainvälistymisen suhteen?

Liite 3: Haastattelukysymykset, SØMARK

Haastattelukysymykset SØMARK, Juho Kokkonen, Tuottaja, 25.3.2020

1. Kerro hieman tapahtumastanne: mikä, missä, kenelle, kävijämäärä jne.?
2. Miksi päätitte järjestää tapahtumanne juuri Helsingin saaristossa? Miksi juuri Vallisaarella?
3. Mitkä ovat mielestänne saariston plussat ja miinukset tapahtumapaikkana?
4. Millä tavoin saaristo tapahtumapaikkana vaikuttaa tapahtumajärjestelyihin?
5. Miten olette kokeneet yhteistyön saaren yhteyshenkilöiden kanssa?
6. Oletteko huomanneet tapahtuman herättävän erityistä kiinnostusta sen tapahtumapaikan vuoksi?
7. Minkälaista palautetta olette saaneet tapahtumakävijöiltä tapahtumapaikan suhteen?
8. Arviolta kuinka suuri osa kävijöistänne on matkailijoita (sekä kotimaan matkailijat, että kansainväliset)?
9. Oletteko markkinoineet tapahtumaa matkailijoille (sekä kotimaan, että kansainväliset matkailijat)? Jos olette, miten markkinoitte tapahtumaanne, millä alustoilla, millä kielillä?
10. Teettekö yhteistyötä joidenkin matkailutoimijoiden kanssa (esim. majoituspalvelut, Helsinki Marketing)?
11. Toivoisitteko enemmän yhteistyötä matkailutoimijoiden/muiden tahojen kanssa (esim. Helsingin Merellinen Strategia yms.)?
12. Mitkä ovat tulevaisuuden suunnitelmat Sømark -festivaalin kansainvälistymisen suhteen?
13. Millä konkreettisilla toimenpiteillä aiotte päästä tavoitteisiinne

Liite 4: Haastattelukysymykset, Helsingin Merellinen Strategia 2030

HAASTATTELUKYSYMYKSET - Haastattelu 22.4.2020, Minttu Perttula, Projektipäällikkö, Helsingin Merellinen Strategia 2030.

1. Kerro ensin hieman itsestäsi ja omasta roolistasi Helsingin Merellisen Strategian 2030 projektipäällikkönä.
2. Miten näet Helsingin saariston tämän hetkisen kulttuuritapahtumien tilan?
3. Mitkä tekijät koet olevan Helsingin saariston vahvuuksia ja heikkouksia kulttuuritapahtumien järjestämisen suhteen? Entä tulevaisuuden mahdollisuuksia ja suurimpia uhkia?
4. Tekemieni haastattelujen pohjalta kävi ilmi, että järjestettäessä tapahtumia saaristossa, erilaiset lupa-asiat ovat selkeästi mantereella järjestettyjä tapahtumia hankalampia. Onko kaupungilla suunnitelmissa helpottaa tätä lupaprosessia, jotta yhä useampi tapahtumajärjestäjä kiinnostuisi saaristosta tapahtumapaikkana?
5. Osan saarista infrastruktuuri on tapahtumien järjestämiseen puutteellinen (sähköverkko yms.). Onko Helsingin kaupungilla aikomusta kehittää saarten infrastruktuuria enemmän tapahtumien järjestämiseen sopivaksi?
6. Strategiassa mainitaan vahvasti yhteistyö Helsinki Biennaalin kanssa, sekä mainitaan, että kaupunki toimii kumppanina kansainvälisissä veneily- ja vesiurheilutapahtumissa, merellisyyteen liittyvissä tieteellisissä konferensseissa sekä muissa merellisyyteen liittyvissä tapahtumissa.
Teettekö/onko aikomuksissanne tehdä yhteistyötä myös saaristossa järjestettävien kulttuuritapahtumien kanssa?
7. Helsinki on kehittämässä uutta Ahti -sovellusta, joka tuo yhteen merellisen pääkaupunkiseudun kiinnostavimmat palvelut ja kohteet. Syksyllä julkaistussa testiversiossa ei sovelluksesta löydy Tapahtumat/Events -valikkoa eikä tapahtumia löydy

esimerkiksi Elämykset -valikon alta. Onko suunnitelmissa lisätä ajankohtainen tapahtumatarjonta sovellukseen?

8. Eri saarille tekemäni sähköisen kyselyn kautta tuli ehdotus kunkin saaren profiloimisesta omanlaisikseen. Onko kaupungilla aikomusta profiloida saaria niiden pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaan esim. retkeily/luontokohde, kulttuuri/tapahtumakohde jne.?

9. Lisäksi tekemäni kyselyn kautta tuli ilmi, että suurin osa vastanneiden saarten yhteyshenkilöistä olisi kiinnostunut tekemään aktiivista yhteistyötä toisten saarten kanssa. Onko teillä kaupungin puolelta aikomusta kehittää saarten välistä yhteistyötä? Jos on, millaisilla toimenpiteillä?

10. Mm. Oslon saaristossa on käytössä *island hopping*, jossa eri saarelta pystyy helposti siirtymään toiselle saarella sujuvien vesiliikenne yhteyksien ansiosta. Onko Helsingin kaupungilla suunnitelmissa kehittää tämän tyylistä konseptia?

11. Miten näet koronaviruksen vaikutukset Helsingin saariston matkailuun yleisesti? Entä tarkemmin kulttuuritapahtumien tarjontaan?